

РІК XLIX, Ч. 4

КВІТЕНЬ — 1992 — APRIL

№. 4 VOL. XLIX

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XLIX, Ч. 4

КВІТЕНЬ — 1992 — APRIL

No. 4, VOL. XLIX

Вітаємо	1
Емігрантка. Передсвяточні настрої	2
Іван Франко. Панські жарти (уривок)	3
Н. Данилевська. Загублений рід	3
Дмитро Павличко. На Чорнобиль журавлі летіли	6
Ірина Куровицька. 1994 рік — Міжнародний Рік Родини	7
Людмила Коваленко. Дві краси	8
Вадим Орищук. У пошуках "справжнього" часу	10
Наталія Яцків. Союз Українок у Дрогобичі	12
Вісті з Централі	13
Мирослав Маринович. Камертон душі	14
Любомира. Делікатний баланс	15
Our Life Greetings	16
Marta Baczynsky. The Ukrainian Museum a cultural experience	17
Lubow Wolynetz. Pysanky — ukrainian easter eggs	19
Lidia Boyduy Shandoz Stayig active in Chicago	20
M. B. The king of tortes	21
Tamara Stadnychenko-Kornelison	22
Natalia Yatskiv. Ukrainian National Women's League in Drohobych	23
Marta Baczynsky. A visit to the Museum	24
Христя Навроцька. Дружини амбасадорів до ООН — в Українському Музеї	25
Ірина Тарнавська. Концерт Таїси Богданської у Дітроїті	26
Христя Навроцька. Наше харчування	27
Загальні збори відділів	28
Пожертви	30
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації Дарії Наумко. Illustration by Daria Naumko.

На обкладинці: Михайло Дмитренко: Картони для церкви св. Юра в Нью-Йорку.

Our cover: Mykhailo Dmytrenko: Design of a mosaic for St. George Church in New York.

Редактор — Ірена Чабан
 Редактор англійської частини — Марта Бачинська
 Мовна редакція — Роман Юревич
 Адміністратор — Наталія Дума
 РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Любов Волинець
 Христя Навроцька — з уряду (пресова референтка Головної Управи)
 Іванна Ратич
 Іванна Рожанковська
 Ольга Руденська
 Марія Савчак — з уряду (Голова Союзу Українок Америки)
 Тамара Стадниченко-Корнелісон

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1992 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
 Іванна Рожанковська
 ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак	— голова
Іванна Ратич	— 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Чайківська	— протоколярна секретарка
Марія Томоруг	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полчій	— англійська секретарка
Рома Шуган	— скарбничка
Марта Данилюк	— фінансова секретарка
Ірина Куровицька	— вільний член
Лідія Білоус	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак	— музейно-мистецька
Ольга Тритяк	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стипендій
Христя Навроцька	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко	— Дітроїт
Марія Одежинська	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Татіана Рішко	— Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чикаго
Валентина Чудовська	— Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Евгенія Новаківська	— голова
Лідія Дяченко	— член
Таїса Турянська	— член
Надя Бігун	— заступниця
Лідія Фіцалович	— заступниця

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
 /АДМІНІСТРАЦІЯ/
 108 Second Avenue
 New York, NY 10003
 (212) 533-4646
 Години урядування: від 10:00
 до 4:00 по поп.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
 203 Second Avenue
 New York, NY 10003
 (212) 228-0110
 Fax (212) 228-1947

РЕДАКЦІЯ: (212) 674-5508
 Fax: (212) 254-2672

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:	АВСТРАЛІЯ:
Ukrainian Booksellers	Postup Ukrainian Cooperative
49 Linden Gardens	Trading Society Limited
Notting Hill Gate	928 Mount Alexander Rd.
London W24HG	Essendon, 3040,
England	Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug.
 by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
 108 Second Avenue, New York, NY 10003.
 ISSN 0740-0225

Postmaster: send address changes to
 "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОЇСТИНУ ВОСКРЕС!

ЩИРО ВІТАЄМО ЗІ СВІТЛИМ ВОСКРЕСІННЯМ ХРИСТОВИМ!

**БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ПРОВОДАМ УКРАЇНСЬКИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ,
ДОСТОЙНОМУ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ ЛЕОНІДОВІ КРАВЧУКОВІ,
НОВООБРАНОМУ ПРОВОДОВІ РУХУ,
ПРОВОДОВІ І ЧЛЕНКАМ СОЮЗУ УКРАЇНОК,
ПРОВОДОВІ І ЧЛЕНКАМ ІНШИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА УКРАЇНІ,
ПРЕЗИДЕНТОВІ СКВУ ЮРІЄВІ ШИМКОВІ, ГОЛОВІ СФУЖО МАРІЇ КВІТКОВСЬКІЙ,
ПОЧЕСНИМ ГОЛОВАМ СУА ЛІДІЇ БУРАЧИНСЬКІЙ ТА ІВАННІ РОЖАНКОВСЬКІЙ,
ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНКАМ ТА ЧЛЕНКАМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ,
ЗЕМЛЯКАМ В УКРАЇНІ ТА ПОЗА РІДНОЮ ЗЕМЛЕЮ.**

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

**ПОСИЛАЄМО НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
ГОЛОВІ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ МАРІЇ САВЧАК,
ЧЛЕНКАМ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА,
ЧЛЕНАМ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ, ДОПИСУВАЧАМ, ПРЕСОВИМ РЕФЕРЕНТКАМ І
ЧИТАЧАМ.**

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

РЕДАКЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

ПЕРЕДСВЯТОЧНІ НАСТРОЇ

(З минулого на Великій Україні)

Великдень!

Велике, радісне свято! — свято перемоги життя над смертю, світла над тьмою. Свято перемоги добра і милосердя над людською ненавистю, злобою, гордощами. Велике свято оновлення і відродження. Свято молоді, радісної весни.

Сумне гудіння великопостних дзвонів протягом довгих тижнів сіяло в повітрі якусь неясну тугу, безмежний сум і навівало тихі спогади. І в той час коли дідусі і бабусі знаходили собі полєкшу в покірній молитві у напівтемних церквах, молодь нетерпляче чекала кінця сірих днів, вимушеної поважності, тихої покірності. Її гріхи ще не тяжкі, їй нема ще чого замолювати і бити себе в груди від каєття. Молодь не може дочекатися, коли нарешті перестануть гудіти великопостні дзвони, а весело задзвонять великодні.

І ось нарешті Вербна Субота — цей перший вістун близького Великого Свята. У напівтемній церкві священник посвятив гнучкі прутики верби. Маленькі дівчатка і хлопчики побожно несуть додому зв'язані прутики, прикрашені паперовими квітками і віддають їх мамі, що вже має стільки великодних клопотів, що й до церкви не має коли піти. А молодь розбігається від церкви з веселим сміхом і гамором. "Вербна б'є, не я б'ю, за тиждень — Великдень, не вмирайте, червоної крашанки дожидайте!" Дзвенять молоді голоси і гнучка лоза боляче в'їдається в ніжну шкіру вибранниці. Та вона не гнівається, бо це перший прояв уваги і зацікавлення того, на кого вона в церкві непомітно зиркала з-під спущених довгих вій.

Але минула Вербна Субота, що на один вечір дозволила скинути з себе великопостне напруження. У страстний понеділок ще сумніше, ще протяжніше загули дзвони мов передчуваючи, що вже скоро кінець їхньому гудінню. Та не можна вже спинити того, що раз пішло в рух Життя, оживає. Скрізь починається напружене підготування до свята. В хатах нелад і гармідер — робляться весняні порядки і великодні приготування. Господиня не знає, до чого перше братись, від чого зачинати. Всі їй з великої охоти допомогти лише перешкоджують. Діти раді, що уважливе око мами випускає їх на час з-під свого догляду, весело бавляться десь на дворі чи в садку і їх веселі голоски та сміх змішуються з гудінням дзвонів. Молоді дівчатка, рожеві від хвилювання і напруженого очікування, раз у раз відчиняють дверця-та шафи, щоб подивитись на нове убрання — бож на Великдень мусить обов'язково бути щось нового, або бодай оновленого. Вбереться в те, що є найкращого, про що ласкава, турботлива мама подбала і, відмовивши собі в найнеобхіднішому, справила

своїй доні таки те, за чим вона так тужливо зітхала.

Страстний четвер, знову навіть розбуяну дівчурі і молодь, вертає до поважного настрою. Ідуть "настрої". Урочисто і однотонно вичитує, в майже темній церкві, голос священника про страждання Христа. З похиленими головами і засвіченими свічками в руках слухають його віруючі. І ось один по одному починають виходити з церкви. В руках засвічена воскова свічка і цей вогник треба донести до дому так, щоб він не згас. Діти вже від довгих тижнів марили про кольорові ліхтарики, в яких вони донесуть святий вогонь аж до дому і добра мама здійснила діточку мрію. Зелені, червоні, сині вогники розбіглись у різні сторони, блимають серед п'їтьми, мов радісні діточі очка. Тремтячею долонею ховає від вітру свій вогник стареча рука, а вигадлива молодь поробила з кусників паперу "ріжки" і ними заслонює від настирливого вітру непевний вогник свічки. Та пустун вітер знає, що робить.

Ось молоденьке дівча зробило собі з старої конверти "ріжок" і обережно несе його мов святиню. Миготливе полум'я свічки кидає неясні тіні на порожевіле від напруження і хвилювання личко, але "ріжок" раптом спалахує, а потім, ще під сильнішим подувом вітру, гасне. Обпечені пальчики ледве втримують свічку, а під довгими віями вже набіраються й сльози досади. Та ось чується з боку голос: "Ліхтар згорів і спогади минулого розвіялись". Роздратоване дівчатко обертається, щоб щось прикрого відповісти на цей насмішкуватий голос, але раптом німіє. Погляд зустрічається з тим темним поглядом, що вже від вербної суботи якось не хоче зникнути з душі, а на плечі раптом защеміло місце, якого ще тоді в суботу уціпливо діткнувся прутик лози власника чорних очей. "Я вам позичу вогню від своєї свічки" — ввічливо пропонує незнайомий і не можна відмовитись від цієї послуги. Виявляється, що їм по дорозі і хоч свічка знов уже на самих сходах гасне, то це вже не така трагедія — мама й так вже поробила на лутках дверей і коло образів чорні хрести з диму свічок, що їх донесли додому в ліхтариках молодші діти. Зате, там, десь глибоко в серці, розгоряється вогник, до якого вітер не так легко дістанеться.

Субота. Скрізь уже зроблені порядки і лише в кухні робляться останні приготування. В їдальні на великому столі, прикритому білосніжним найліпшим маминим обрусом, поставлено вже перші витвори майстерних маминих рук. Старша доня прикрашує стіл і зносить на нього все, що наготувала мама. Гордо пнуться в гору пишні "баби", полюкровані білою мов сніг "лазурою" і прикрашені цукровими

квітами та баранцями, або посипані різнокольоровим мачком. Між ними, серед зеленої пшениці — червоні, зелені, сині, жовті крашанки, а там — печене пороса з хрінном у зубах, велика шинка з бронзовою шкірою, печений індик з повтиканим назад пір'ям, торти з цілими китицями квітів з цукатів, мазурки та безліч іншого майстерного куховарського виробу. Але найпочесніше місце — для сирної паски — цієї маминої "спеціальності", що так і тане в роті і вже один погляд на неї наганяє передчуття смакової насолоди. Між всіма цими витворами кулінарії гарно розміщено квіти: гіяцинти у вазонах, білі нарциси та ніжні фіялки у високих і низьких вазах, а по краю обрусла спущено цілі гірлянди та вінки з барвінку.

Ось і останні приготування скінчені. Молодші діти вже давно сплять, бо їм обіцяно, що як підуть рано спати, їх розбудять до церкви. Втоплена мама кидає останній дбайливий погляд по всіх закутках і пригадує, чи ще чого не забула. А на білому дівочому ліжкові розложена нова, як весняна мрія, біла суконка. Блискучі нові черевички трохи наводять острах, бо мабуть таки добре тиснутимуть, але то нічого, бо ж на них спочине напевно "його" темний погляд. Мама даремно нагадує, що ще не час вбиратись. Я тільки примірю!

І ось нарешті одинадцята година ночі. Треба йти до церкви. Дома мама ще причепурює молодших дітей і вони напевно всі припізняться, але молодь уже давно коло церкви. Трохи щипає нічний холод, трохи тиснуть нові черевички, але все те, в порівнянні з хвилюючим очікуванням, дрібниці.

Нарешті стихає напівтемна церква для того, щоб за хвилину загудіти радісним, бадьорим великоднім співом, зворушливим співом "Христос Воскрес". Священик з клиром вийшов перед церкву, почувся перший веселий удар великоднього дзвону, йому відповіли менші, тиха ніч оживала від бадьорих, дзвінких передзвонів. Коло дверей церкви почулось перше "Христос Воскрес!" і вся церква раптово засяяла безліччю вогнів і переповнилась святочним натовпом. Півчі на хорах підхопили священикове "Христос Воскрес" і понеслось воно луною поза мури церкви, наповнило радістю серця, перемогою великої ідеї.

А коло церкви молодь, що не "протислась" до церкви, вітає це велике свято своєї весни бадьорим, веселим сміхом, що нарешті має право литись і зраджувати всьому світові радість, яка родиться в її душі, радість молоді, непорочної весни.

В церкві і молоді, і старі "христосуються" між собою, цілючись тричі навхрест.

Молодь використовує цей старовинний звичай і

ІВАН ФРАНКО

XVIII

Великдень! Боже мій великий!
Ще як світ світом, не було
Для нас Великодня такого!
Від досвіта шум, гамір, крики,
Мов муравлисько, все село
Людьми кишить. Всі до одного
До церкви пруть. Як перший раз
"Христос воскрес" заспівали,
То всі мов діти заридали,
Аж плач той церквою потряс...
Так бачилось, що вік ми ждали,
Аж дотерпілись, достраждали,
Що Він воскрес — посеред нас.
І якось так зробилось нам
У душах легко, ясно, тихо,
Що, бачилось, готов був всякий
Цілій землі і небесам
Кричать, співають: минуло лихо!
Найзліші вороги прощались,
Всі обнімались, цілувались,
А дзвони дзвонять, не стають!
А молодь бігає мов п'яна,
Кричить щосили в кожний кут:
"Нема вже панщини, ні пана!
Ми вольні, вольні, вольні всі!"
Ба й дітвора, що в старих баче,
Й собі вигукує неначе
Перепелята по вівсі.

.....
"Панські жарти". (Уривок)

не раз із соромливим, дівочим "Воістину Воскрес!" починається для неї дійсно нове життя.

А великодні дзвони, дзвенять, заливаються, наперейми один перед одним, стараються сповістити світові велику радість — радість оновленого життя.

Чи загудуть ще коли на Великій Україні великодні дзвони? Чи сповістять вони всьому світові про перемогу нашої великої Ідеї?

Віримо, що так! Віримо, що й ще зможемо сказати нашому новому, молодому життю "Во істину Воскресла!"

Емігрантка.

Зберігаємо правопис оригіналу

"Жінка", ч. 9, Київ, 1935 р.

ЗАГУБЛЕНИЙ РІД (СТАРИЦЬКИХ — ЧЕРНЯХІВСЬКИХ — СТЕШЕНКІВ)

(Продовження)

На початку літа 1929 р. у Києві почалися арешти серед української молоді. Першими були заарештовані племінники С. Ефремова — Наталя та Микола Павлушкови, причому, Наталю схопили ввечері на вулиці. За ними почали арештовувати студентів та вихоплювати людей з різних кіл українців. В липні заарештовано було Дурдуківського, Ніковського, С. Ефремова, а за ними тисячі українських діячів, учених. Пригадую зустріч в Академії Наук з Людмилою Михайлівною, яка сказала мені про арешт Рони. Обвинувачення проти неї було велике, їй пришивали шпигунство, обвинувачували, що шлюб її був фіктивний, що вона "про людські очі" одружилася з німцем, щоб мати претекст для переїзду з Берліну до Києва й знов до Берліну і при тому виконувала обов'язок "дипкур'єра" і, не зважаючи на все, Людмила Михайлівна добивалася звільнення доньки.

Підготовка до процесу, на якому майже вся українська інтелігенція опинилася на лаві підсудних, велася безупинно. Ширилися кола заарештованих. Серед них були і Людмила Михайлівна та Олександр Григорович Черняхівські. Людмила Михайлівна трималася героїчно. За нею стояли "злочини" — вона вітала в 1919 р. Петлюру, як Голова Українського Клубу в Києві; вона в присутності сексотів — так виявив процес СВУ (Спілка Визволення України), на своїй квартирі року 1925 — на зустрічі Нового Року, виголосила тост за Петлюру. Вона мала тісні зв'язки з політичними емігрантами, як проф. Дорошенко, Е. Чикаленко тощо. Вона була тісно зв'язана дружніми узами зо всіма підсудними по справі СВУ. У неї на квартирі були "явки" тощо.

Навесні 1930 р. в Харкові розпочався процес СВУ. Підсудні здебільшого визнавали свою вину, більша частина з них схилила "винні" голови. І серед сотні підсудних героїнею процесу виступила Людмила Михайлівна: не втрачаючи рівноваги, спокійна, впевнена в своїй правоті, палаючи ненавистю до ворогів України, вона не схилила голови. Не вину визнавала вона, а доводила своє право і мудро та дотепно відбивала всі казуїстичні запитання, якими хотіли заплутати її прокурори. Процес транслювали по радіо і вся Україна, і вся еміграція чули ці блискучі відповіді слабої, хворої жінки, змученої ув'язненням. То один, то другий прокурор відставали від неї, діставши належну відповідь. І знов виявилось, що, навіть, на НКВД сила душі, сила переконань іноді має вплив: несподівано серед жорстоких вироків Л.М. Старицька-Черняхівська та її чоловік дістали кільканадцять років ув'язнення "умовно", себто були звільнені.

Проте, умовний вирок не повертав людині її прав: Олександр Григорович втратив катедру у Києві і був призначений "умовно" професором Сталінського медичного інституту, Людмили Михайлівні було заборонено друкувати будьщо. Для неї це було тяжким ударом.

Почалося нове життя. Довелося Черняхівським покинути Київ, рідних, друзів, працю й переїхати в Сталіно, яке вони обоє зненавиділи. Виразне советське місто, збудоване на місці Юзовки, Сталіно було інтернаціональним робітничим містом. Переважно російські робітники, ще міцніша, ніж у Києві, мережа сексотів НКВД, маса партійців. Інститут, в якому переважно партійці, неприємні вулиці, на яких зустрічаються юрби п'яних, життя в "Будинку професорів", наче під скляним ковпаком, неможливість вільно розмовляти, відсутність близьких людей — ось що знайшли Черняхівські на місці "почесного заслання". Олександр Григорович обмежився лабораторією, Людмила Михайлівна — хатнім господарством. Але ж цього було замало для неї. Позбавлена можливості друкувати, вона не припиняла літературної праці.

Восени 1930 р. я вперше після процесу побачила Людмилу Михайлівну. Померла Олена Пчілка, і я приїхала на похорон її. Спізнившись на вині тіла небіжчиці, зустріла процесію на вулиці Львівській. Я пройшла кілька кроків і побачила самотню фігуру жінки, яка йшла, спираючись на ціпок, нібито уникаючи людей. Я була здивована, пізнавши в ній Людмилу Михайлівну. Я підійшла до неї, ми привіталися, і я взяла її під руку — було сковзько, а Людмила Михайлівна боялася ожеледи. Вона подивилася на мене трохи здивовано і спитала, чи не боюся я її після процесу. Я заспокоїла її, що тепер для нас вже ніщо не страшне, — і я нічого не боюся (мій чоловік був під судом в 1923-1924 р. по процесу "Центра дій" і з того часу і він, і я вважалися за "неблагонадійних"). Ми довго йшли з нею, і це була перша після процесу довга бесіда у нас віч-на-віч. Я просила Людмилу Михайлівну зайти до нас, переконувала, що ми не боїмось її, і вона обіцяла. Я зрозуміла, що її боляче вражало ставлення до неї людей. Вона натякнула, що навіть серед родичів вона відчуває, що вони бояться скомпромітуватися.

Проїшло кілька днів. Повернувшись додому, я почувала від мого чоловіка, що без мене приходила Людмила Михайлівна (коло 10 год. ранку, з розрахунком не скомпромітувати нас, не зустрітися з людьми) і просила мене зайти до неї, але не на

квартиру, яку вони зберегли у Києві, а до національної бібліотеки, де вона читає в залі. На другий день я зайшла до читальної залі і побачила Людмилу Михайлівну. Вона вийшла до коридору й там ми кілька годин розмовляли з нею. Виявилось, що вона пише роман з історії Південної України; тема його — конфлікт між батьками, старими українськими козаками, запорозькою старшиною і сином (син служить в новому російському війську) і на цьому ґрунті між двома світоглядами виникає колізія. Цю тему Людмила Михайлівна зачепила вже раніш в своїй прекрасній п'єсі "Останній сніп", але там вона брала добу після скасування Січі. Тепер вона цікавилась попередньою добою — 1734-1772 рр. — після повернення запорожців на свої "вольності" та поступовою боротьбою з ними з боку російського уряду. Цій добі була присвячена тоді більша частина моїх друкованих праць, я мала велику колекцію виписок з архівів цієї доби, писала велику монографію про "Розподіл запорозької спадщини". Людмила Михайлівна, шукаючи джерел для праці, знайшла мої статті — і захопилася ними. Ось вона й звернулася до мене з проханням дати вказівки й матеріяли до цієї своєї доби. Виключна делікатність Людмили Михайлівни виявилася і тут: вона не хотіла заходити до нас, і ми умовилися зустрічатися в бібліотеці. Вона разів два на місяць приїздила до Києва і завжди заздалегідь повідомляла мене карткою без підпису, або з якимсь певним підписом, коли вона буде в бібліотеці, й ми зустрічалися. Ці зустрічі, ці довгі розмови, зв'язали нас глибокою симпатією, яка перейшла в дружбу, Людмила Михайлівна завжди казала, що я останній друг в її житті і дійсно віддавала мені стільки зворушливої ласки, уваги, пошани. Вона високо цінила мої праці, всі перечитала, я давала їй мої ненадруковані рукописи, матеріяли. Згодом, мені пощастило перекопати її, що ми не боїмося її — і вона почала заходити до нас, але уникала зустрічатися з сторонніми людьми.

Приїхавши до Києва на деякий час, Людмила Михайлівна обов'язково проводила вечір у нас; здебільшого вона привозила з собою який-небудь розділ роману й читала його нам. Було надзвичайно цікаво слухати її; мене та мого чоловіка вражало, як вона переймалася духом доби, як вона інтуїцією письменника доповнювала те, чого не подавали скупі матеріяли. В її оповіданні вставали картини побуту запорожців, Січ, торгівля, проходили чумаки, а назустріч їм ішли російські старшини, нові дідиці, серед них козаки з Полтавщини, будувалось нове життя "Новоросійської губернії", виникали колізії між старим та новим, але це нове не завжди було зле.

Людмила Михайлівна писала багато, але друкувала взагалі мало. Вона розкидала самоцвіти своїх віршів, не рахуючи їх, і не надавала їм ціни. Кілька разів я просила її дати мені ненадруковані вірші, але вона їх не зберегла. Пригадую — було надруковано десь переклад П. Тичини — "Парус" Лермонтова. Пе-

Людмила Старицька Черняхівська. Портрет відтворений за фотографією останніх років життя мисткинею Лідією Серветник-Юрчук.

Ludmyla Starytska Czerniakhivska. Artist Lidia Servetnyk-Jurchuk.

реклад був слабкий. Приходить до нас Людмила Михайлівна і її очі сяють; каже, що спеціально прийшла, щоб почитати пародію на цей переклад — пародія була чудесна.

Нарешті, здається в 1934 р., Олександр Григорович дістав можливість повернутися до Києва, й президент Академії Наук О. О. Богомолець влаштував його на працю, як "позаштатного" співробітника до свого інституту експериментальної медицини ВУАН. Матеріяльно це було зле, але морально Черняхівські ожили, знову оселилися разом з сестрою Оксаною Стешенко в своїй квартирі на розі в Підвальної та Столипінської.

3 жовтня 1935 р. помер після жорстокої хвороби мій чоловік. Я залишилася буквально самотня. Людмила Михайлівна за цей час виявила стільки ласки, уваги, стільки виняткової ніжності до мене, що я не уявляю, хто б з близьких міг так поставитися, як вона. Не звертаючи уваги на стан свого здоров'я, на погоду, на сніг, дощ — вона їхала до мене досить далеко, щоб побути зі мною вечір, розважити мене розмовами.

Продовження в наступному числі

На Чорнобиль

журавлі летіли...

ДМИТРО ПАВЛИЧКО

*На Чорнобиль журавлі летіли, —
З вирію вертались навесні,
Як сніжниця, попелище біле
Розвивалось в рідній стороні.*

*Там згоріли гнізда і гніздечка,
Поржавіла хвоя і трава.
Журавлина крихітна вервечка
Напиналась, наче тятива.*

*Не було ні стогону, ні крику,
Тільки шум від виморених крил.
Журавлі несли журбу велику,
Наче тінь невидимих могил.*

*Не спинились птиці на кордоні,
Де сягає атомна ясна.
І дивився батько з-під долоні,
І ридала мати в небеса.*

Київ. Фото Віктора Хоменка.

Kyiv. Photo by Victor Khomenko.

Офіційна емблема Міжнародного Року Родини

1994 РІК — МІЖНАРОДНИЙ РІК РОДИНИ

Official emblem of International Year of the Family

Генеральна Асамблея ООН 8 грудня 1989 р. резолюцією ч.44/82 проголосила 1994 рік Міжнародним Роком Родини.

Гасло цього року звучить так: "Будувати найменшу демократичну клітину в серці суспільства".

Темою року є родина, ресурси та відповідальність у мінливому світі.

Рисунок офіційної емблеми Року Родини виконала мисткиня зі Швейцарії Кетрін Літтасі-Ромієр. Емблема представляє серце під захистом даху, з'єднане з іншим, маленьким серцем. Вона символізує життя і любов вдома, де знаходимо теплоту, дбайливість, безпеку, спільність, толерантність, зрозуміння. Незамкненість рисунка символізує тривалість життя з натяком на непевність. Штрих пензля з відкритою лінією даху доповнює абстракт, як символ складності родинного життя.

Святкування та різні програми, пов'язані з відзначенням Року Родини, згідно з проголошенням Генеральної Асамблеї, повинні концентруватися на місцевих та національних рівнях. Програми в Році Родини повинні звернути увагу урядів та приватних установ на проблеми, які виникають сьогодні перед родинами.

Міжнародний Рік Родини повинен викликати зацікавлення урядів та приватних установ і звернути їхню увагу на велике значення Родини, яка потребує підтримки, тому що економічні, соціальні та демографічні зміни мають вплив на Родину та її функціонування і відповідальність перед суспільством.

Особливу увагу треба звернути на значення родинних традицій та родинних зв'язків, які зміцнюють і еднають родину. Треба звернути увагу на ролі, яку родина відіграє у громаді та з якими проблемами зустрічається громада у відносинах з родиною.

Хоч соціальні та життєві цінності є різні в різних країнах і країнах, проте всі мають обов'язки один супроти одного та до громади і повинні передавати один одному свою культуру та традиції. Рішення урядів відносно постанов і впливу у ділянках родинних проблем як і проблем членів родини, бувають різні.

Програми в Році Родини мусять підкреслювати основні права людини, основну свободу для кожного члена родини. Треба також звертати увагу на справедливий розподіл праці як заробіткової так і домашньої між чоловіками і жінками.

ООН звертається до родини, як основної клітини нашого суспільства, яка має завдання та відповідальність матеріальну, моральну, економічну за кожного члена родини, особливо за найменших, хворих, а також охороняє і допомагає та забезпечує родини такими встановленими документами:

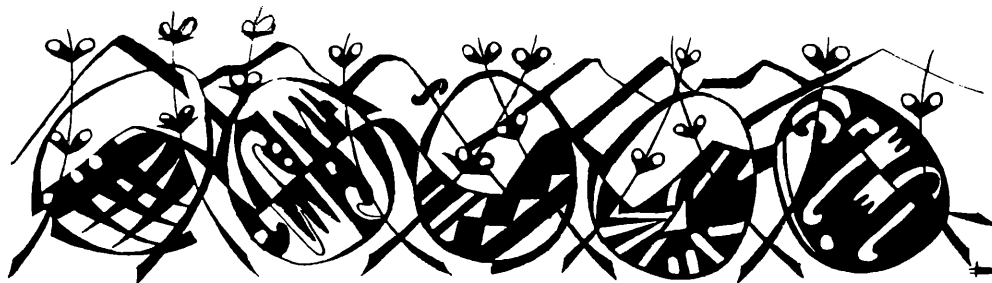
Universal Declaration of Human Rights
International Covenants on Human Rights
Declaration of Social Progress and Development
The Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women
The Convention on the Rights of a Child

Вийшла з друку брошура, що містить проекти укладання програм та інформації про цілі цього проекту.

Ми, українці, мусимо застановитися, в який спосіб шанувати українську родину в США і в Україні.

Наші родини на місцях поселення після Другої світової війни зуміли передати вивезені з дому традиції та родинні скарби. Українській родині належить особливе признание в 1994 році — Міжнародному Році Родини.

ІРИНА КУРОВИЦЬКА

ЛЮДМИЛА КОВАЛЕНКО

ДВІ КРАСИ

(триптих)

(Продовження)

II

Ганна Іванівна Закревська прокинулася і, не відкриваючи очей, щасливо потягнулася під ковдрою, намагаючись згадати, що таке приємне чекає її сьогодні, від чого їй так радісно прокинутись у цей день?

Якийсь подарунок від чоловіка? Ні, той давно вже не їздив до міста, та й не було нічого такого, чого б їй так дуже бажалося мати.

Листи? Ні, не було й листів...

Ганна Іванівна раптом сіла на ліжку й радісно засміялась до себе. Листів не було, але була записка від Віктора, від швагра, що той приїде до них із Шевченком... Оце було воно! Приїде Шевченко!

Ганна Іванівна щасливо усміхнулася і швиденько шугнула знову під ковдру, щоб із заплющеними очима краще роздуматись, чому це вістка про приїзд Шевченка викликає в ній таку радість.

Та з сусідньої кімнати вже чулось шаркання пантофлів її чоловіка, і за хвилину сам Платон Олексійович уже входив у жінчину спальню. Вона ще спробувала удавати, що спить, але саме щасливий вираз видав її.

— Чому це ти так приємно усміхаєшся, га? — полоскотав її під шиєю чоловік. — Мабуть, знову якісь жарти вигадуєш?

Оженившись пізно і будучи майже на двадцять років старшим за дружину, Платон Олексійович часом жартував і дражнив жінку, як малу дівчинку. Так і тепер, йому спало на думку тільки одне пояснення, чому вона так радісно сяє.

— Ага, пригадую, пригадую! Це ж сьогодні тобі привезуть нову сукню. Ну, то за кілька днів можемо поїхати кудись, може, — до Яготина, до Репніних, показати тебе в новій сукні княжні.

Ганна Іванівна побачила, що сьогодні вже не зможе додумати до кінця, чому її так тішить думка побачитись з Шевченком, і сказала спокійно, одсуюючи руку чоловіка:

— Невже ти вважаєш мене за таку марнославну

жінку? Я люблю сукні, але не для того, щоб викликати в інших заздрість.

— А для чого? Щоб сподобатись чоловікам? О, ми знаємо вас, вічних дочок Єви, — посварив на неї пальцем чоловік, впадаючи мимохіть у той поблажливий тон, яким звик говорити з усіма жінками взагалі, і зокрема — з своєю молоденькою жіночкою. — Я пригадую, як Шевченко мав малювати твій портрет, скільки ти тоді суконь перепробувала! А він сукні майже й не намалював! — засміявся Платон Олексійович, задоволений своїм жартом. — Марні були твої турботи!

Ганна Іванівна почервоніла. Дійсно, перед тим, як вибрати сукню, в якій її малював би Шевченко, вона довго вагалась і роздумувала. Так хотілось виглядати якнайкраще... Не тому, що їй хотілось полонити собі цього чоловіка, а тому, що він так милувався в красі.

Вона найкраще пригадує собі баль у пані Вільховської, у тієї майже сліпої "маркізи", як її називали всі, а яку Шевченко одразу ж почав називати "Матінко"... Тоді було так небувало весело, та й весь час перебування в Мосівці лишився в її пам'яті, як особливий, ні на що інше не подібний, підкреслено гарний і повний час у її житті.

Голос чоловіка знову повернув Ганну Іванівну від мрій до дійсності.

— Я ще хотів просити тебе, дружочок, щоб ти не той... знаєш, не поводитися занадто дружньо з Шевченком.

— Чому? — здивовано глянула на нього Ганна Іванівна.

— Гм... знаєш, хлопець молодий, до того ж — художник... Ви, жінки, так його тут розвезли, розпестили... Йому може в голові закрутитись.

— О, дурниці! — розсердилась Ганна Іванівна, що рідко коли наважувалась відкрито суперечити чоловікові. — Шевченко такий скромний, такий стриманий!..

— Стриманий, стриманий, а бачиш, завернув голову княжні Варварі! Хто зна, чим це скінчиться...

Так ти краще будь з ним обережна...

— Княжна Варвара? — здивувалась Ганна Іванівна. — Ця святениця? Ніколи не подумала б, що вона може закохатись!

— Та ще в кого! — знизав плечима Платон Олексійович. — У Шевченка, колишнього кріпака!.. Та ж її мати не згодилась, щоб Варвара вийшла за Баратинського, бо то був би мезальянс, то що вже говорити про цього!..

— Та хіба... хіба Шевченко її також любить? — спитала Ганна Іванівна, почувавши, що серце її стискається тривоною, і від недавнього щастя не лишається нічого, тільки гіркота. — Хіба вони думають одружитись?

— Та ні, ще нічого невідомо... Тільки плітки... Але ти ж знаєш, з нічого пліток не буває... Щось там робиться. Старий князь погнав верховня за Капністом, щоб той якось вплинув на Варвару, стримав би її... А вона, здається, закохалась так, що нема їй ні спину, ні стриму... Знаєш, розумовська кров!.. Звикли, щоб усе було по-їхньому!

Ганні Іванівні вже не хотілось ні слухати, ні говорити. Вона нашвидку кинула чоловікові:

— Я піду подивлюсь, як там із сніданком, — і поспішно пішла до кімнатки, де містилась її ключниця і яка була центром її власного господарського двору, з усіма інтригами придворних, суперечками, амбіціями і ревнощами, над якими вона одна, Ганна Іванівна, була повною володаркою і суддею.

Вона нашвидку дала ключниці розпорядження, щоб лиш вислати її звідити, а лишившись сама, глибоко задумалась. То княжна Варвара покохала Шевченка!.. Ота худенька панна, що, здавалось, вічно горіла якимсь внутрішнім вогнем, вся віддана була якійсь одній справі, яка запалювала її і не давала цікавитись нічим іншим. Тепер вона запалилась любов'ю!.. Коханням до чоловіка!.. Але це не була ота, відома, звичайна любов... Ганні Іванівні здавалось, ні, вона виразно відчувала, що тут мусіла бути особлива любов, бо і княжна Варвара, і Шевченко були особливі, незвичайні люди...

Ганна Іванівна дивилась в одну точку, і лукава переможна усмішка непомітно злетіла на її уста... Нехай вони там собі й незвичайні, але таки коло неї, коло Ганни Іванівни, земної й звичайної, упадав цей самий Шевченко... Таки їй шепотів він оті, такі дивні серед їх оточення слова:

— Яка радість, що є такі красуні на землі, як ви! Яке щастя, що нам — людям, і нам — мистцям трапляється час від часу не тільки побачити, але й втілити навіки на полотні таку красу, яку Господь сотворив на радість людям...

Ганна тихенько зітхнула. Як він приглядався до неї, як пояснював їй, що саме в ній гарне і чому.

— Я думав, що у вас чорні очі, — говорив він, малюючи і пронизуючи її гострим поглядом своїх

сірих очей, від яких, здавалось, ніщо не може сховатись. — А вони у вас сині!.. Такі темно-темно сині, що ніби чорні. Таке небо буває на Україні літніми ночами — ніби чорне, а вдивишся, — то така глибока синява...

Ганна тихенько засміялась і похитала головою. Звичайно, вона знала, що в неї сині очі... вона тому так часто шила собі сині сукні, а коли й не сині, так бодай ошатовані чимсь синім... Такими синіми квітками була обшита її сукня й на тому балю в Мосівці, коли Шевченко цілий вечір просидів біля неї і все просив бодай одну квіточку з її сукні на пам'ять. Звичайно, вона відмовляла й жартувала, але він таки взяв собі квітку... Відрізав від сукні, коли вона обернулась відповісти щось на питання Соні, своєї зовиці...

— Я берегтиму її завжди, — сказав він, показавши їй квітку і ховаючи її у внутрішню кишеню сурдута. — Її торкались ваші руки, і вона для мене священна!..

А тепер княжна Варвара хоче стати між нею й Шевченком, хоче витиснути з його пам'яті всі ці хвилини, ці слова, ці обіцянки...

Ні!

Сині очі Ганни Іванівни стали зовсім чорні від гніву і рішучості. Нехай вони собі одружуються чи собі будуть найкращими друзями, але Шевченко не повинен забути її, не мусить, не сміє забути!.. Вона повинна зробити щось, дати йому на пам'ять щось таке, що було б з ним завжди і не дало б йому забути за неї... що нагадувало б йому про неї кожної години, кожної днини...

Ганна Іванівна побігла назад до своєї спальні і швиденько повернула ключик у шкатулці на біжуртерію, що стояла в неї на туалеті. Недбало відкидаючи набік перстені й брошки, перли, медальйони й сережки, вона вхопила критий синім оксамитом футляр. Розкрила й на хвилину спинилась, мимоволі милуючись ніжною грою смарагду, що, вправлений у великий чоловічий перстень, грайливо переливав ніжними відтінками зеленого кольору.

Це була її материзна, її власність, перстень, що дістався їй ще від матиного батька. Вона думала зберегти його і колись подарувати синові. Але тепер владний наказ серця спонукав її віддати перстень Шевченкові, створити між ним і собою якийсь нерушимий зв'язок, мати певність, що кожного дня він гляне на цей перстень на своїй руці і згадає її... І ніяка княжна Варвара не зможе знищити цього зв'язку...

Вона старанно протерла камінь хусточкою і, поклавши футляр з перстеном у кишеню, вийшла на веранду подивитись, чи не ідуть уже сподівані гості.

Продовження в наступному числі

У ПОШУКАХ "СПРАВЖНЬОГО" ЧАСУ

*Шона Такер біля пам'ятника Тараса Шевченка в Харкові.
Shona Tucker at the Shevchenko memorial in Kharkiv.*

Вже відійшов у минуле спільний українсько-американський театральний проект "У світлі", що пройшов на Україні в серпні 1991 року. Проте потреба говорити про нього назріла саме сьогодні, бо без осмислення минулого наше майбутнє може набутися зовсім інших форм.

Нині наша країна переживає складну ситуацію: руйнуються десятирічні заборони, йде процес розмикання нашого відірваного від світу "Я". Ця вистава — одна з перших краплин-предвісниць майбутнього дощу, який збагатить кожну культуру. Але якщо навіть не підходити так ґлобально, то було б цілком достатньо самого спілкування між людьми.

Минулого літа до Києва приїжджала режисер Вірляна Ткач. Вона провела у трьох містах України акторські майстерні, на яких відібрала майбутніх виконавців. Велика увага приділялась атмосфері, що виникала на заняттях. Принципово не дозволялася присутність сторонніх спостерігачів. "Хочеш подивитись на режисерський метод?.. Переодягайся і приєднуйся". Початок і кінець роботи розпочинався із сидіння у колі, в якому можна було поділитися своїми

плянами, снами, враженнями... Із відчуття ліктя сусіда, із загальної відкритості народжувався єдиний колектив. Таким чином у різноманітних людських особистостей заплановано виникало спільне творче прагнення. Умовно нитку щоденників Леся Курбаса можна назвати другим етапом. Історичні факти, "живі" думки режисера мали проникнути у свідомість сучасного актора, зайняти там чільне місце.

У Харкові Вірляна організувала зустріч з Р. Черкашиним — одним із останніх акторів, який працював у колективі "Березіль", заснованому Курбасом. За режисерським задумом, у виставі мав звучати голос старого чоловіка. На плівку був записаний голос Р. Черкашина. У такий спосіб він востаннє побував на сцені. Треба було бачити сльози старої людини. Людини, яка віддала мистецтву всю свою молодість, але з-за політичних обставин у країні була надовго викреслена з нашої історії. Як, мабуть, має щемити серце, коли ти бачиш, що справа твоїх рук когось ще цікавить.

Зустріч з Черкашиним, обдумування щоденників Курбаса мали надати особливо гострого сприйняття тогочасних подій. Історія ставала чимось близьким. Намітилась цікава річ — вистава, якої ще не було в реальності, зорганізувала наше сьогодні і окрім інтелектуального осмислення минулого примусила серцем відчувати події, які відбувалися колись. А люди, через нашу зацікавленість ними, вже не могли сприйматись, як щось стороннє. Через любов історія увійшла в наше сьогодні. Результатом стала вистава.

Сюжетний хід у самій виставі в якійсь мірі повторював весь підготовчий етап до постанови вистави. Мабуть, режисер навмисне вибудувала свої майстерні таким чином.

Дія розпочиналася у нью-йоркському кафе, де молоді актори зацікавлено обговорювали авангардні театральні пошуки Л. Курбаса. Поступово, завдяки сценографії Ватоку Уена, актори ставали за прозорі, із металевої сітки щити, і потрапляли на початок ХХ століття, перевтілювались в історичні постаті, про які вони щойно говорили. Точніше кажучи, вони намагались, завдяки уяві, відтворити події тих часів. Таким чином історія стала сьогоднішнім.

"Нас побачили в майбутньому", — такі останні слова вистави.

Сама вистава є синтезом різних мистецтв: застосовуються слайдові проєкції, завдяки переміщенню щитів зображення то наближається, то віддаляється від глядачів. Музику скомпонував молодий канадський композитор Роман Гурко. Велика увага приділяється акторській пластиці, в окремих сценах вона є основним засобом виразності.

*Зустріч з Л. Черкашиним. Харків, 1991.
On visit to Roman Cherkashyn, an actor who worked with Les Kurbas.*

Хочеться говорити про тенденції, які виявились у роботі над постановою, і в самій виставі. Мова йде про підхід до категорії часу.

Зі шкільної лави нам розтлумачують історію, як чіткий хронологічний процес. Іде фактологічне нагромадження інформації без намагання проникнути в її суть. Виникає чіткий розподіл на: сьогодні — те, що близьке й болюче, і минуле — холодне, байдуже. Так не має бути. Над цим давно вже замислювалися, наприклад, російський філософ В. Розанов присвячує цьому питанню цілу книгу "Сутінки освіти".

В цьому контексті особливо важливою стає ро-

бота Вірляни Ткач, яка через виставу намагається показати, як людина має ставитись до історії. Минуле повинно бути розчиненим у підсвідомості, цим самим воно "житиме" у сьогоденні. Для конкретної історичної ситуації на Україні це має велике значення. У нас вже давно спостерігається процес, коли політики намагаються перекреслити історію цілих поколінь, і вже на голому місці будувати нове. Мені здається, з таким підходом нічого путнього не збудуєш. Дерево нашого добробуту дасть добрі плоди тільки тоді, коли його коріння буде посаджене в історичну давнину.

*Артисти групи "Яра" біля могили Г. Сковороди.
Yara Arts Group members visit Hryhorii Skovoroda's grave
near Kharkiv.*

СОЮЗ УКРАЇНОК У ДРОГОБИЧІ

*Свято Спаса. Дрогобич, 19 серпня 1990 р.
Summer holiday in Drohobych, 1990.*

Ось уже рік, як до Дрогобича, міста на українському Підкарпатті, щомісяця пошта доставляє журнал "Наше життя" З великим зацікавленням чекають тут на нього у Союзі Українок. Зі сторінок часопису довідуємось, як живуть і працюють на американській землі наші посестри-союзянки. Нас тішить, що українські жінки там, за океаном, вистояли серед чужого оточення і докладають чимало зусиль, щоб зберегти звичаї і традиції свого народу, його мову й культуру.

Маємо надію, що коротка інформація про нашу діяльність також зацікавить колеґ із СУА. Як і скрізь на Україні, у Дрогобичі жінки не стоять осторонь суспільно-політичного життя та національного відродження. 9 червня 1990 року в місті відновлено Союз Українок. Нам пощастило, бо почесними членами осередку стали союзянки, які брали участь у жіночому русі ще до війни — Магдаліна Воробець та Адріана Попель. Перші кроки у нашій роботі виявилися нелегкими, адже потрібно було зорганізуватись, виробити план найконечніших заходів.

Уперше ми заявили про себе на свято Спаса 1990 року, коли під лозунгом "Жіноцтво українське, вас чекає нова доба!", зібралися на подвір'ї колишньої церкви, а тепер школи, що по вулиці Стрийській. Тут було посвячено хрест, відправлено Богослуження. А 21 серпня разом із громадськістю міста ми йшли колоною на Франкове свято. Щороку до роковин народження Івана Франка у Науєвичих

збираються шанувальники його таланту: письменники, художники, артисти, студентська молодь, численні делегації з навколишніх міст і сіл.

У вересні 1990 року, коли біля фізико-математичного корпусу педагогічного інституту, в минулому — катівні НКВД — почалися розкопки жертв сталінських репресій, учасниці нашого об'єднання носили гарячу їжу тим, хто заступав на нічні чергування біля розкопок. Велелюдний похорон жертв сталінізму відбувся в місті лише в липні 1991 року. Наші союзянки прибирали труни (всього 486), плели вінки і гірлянди. Співзвучними до того, що кожен з нас переживав у ті хвилини, стали слова вірша, який написала наша товаришка, Катерина Іванців:

*Народу нашого ненависні кати,
Прийшов той час усіх вас віднайти
І праведним судом судити,
Щоб справедливість відродити!*

Суспільно-політичне життя на Україні розвивалося дуже бурхливо, і ми намагалися іти в руслі подій. Допомогали студентам (збір теплого одягу, ліків, вітамінів), котрі в борні за волю України восени 1990 року оголосили в Києві тривале голодування. Тоді ж їздили пікетувати Верховну Раду, щоб компартійна більшість парламенту знала, що народ хоче жити у демократичній, незалежній державі і вимагає прийняття відповідних законів. Вирушали на Велику

ПОДЯКА

ЕКЗЕКУТИВА СУА І РЕДАКЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ" ВИСЛОВЛЮЮТЬ ЩИРУ ПОДЯКУ 82-МУ ВІДДІЛОВІ СУА ЗА УФУНДУВАННЯ ТРЬОХ СТОРІНОК ЖУРНАЛУ НА СУМУ 750.00 ДОЛ.

ХТО НАСТУПНИЙ?

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК!

Управа і членство 12-го Відділу ім. Олени Пчілки у Клівленді, Огайо, вітає нових членок, прийнятих на загальних зборах 2 лютого: Любу Цегельську, Гелену Гесс і Мар'яну Склярік.

Управа 12-го Відділу СУА

Пригадуємо, що обов'язкові вплати від відділів до Централі мають бути внесені до кінця квітня ц. р.

16 і 17 травня 1992 р. відбудеться конференція голів окружних управ в Нью-Йорку.

*Відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Дрогобичі.
21 вересня 1991 р.
Unveiling of memorial to Taras Shevchenko in Drohobych.*

Україну підіймати козацький дух, будити національну свідомість братів по крові. А ще наші жінки працювали у дільничих комісіях під час виборів, їздили спостерігачами на дільниці міст і сіл.

Не забуваємо і про культурно-освітню роботу. Організували для міста творчий вечір поетеси Ірини Калинець-Стасів та презентацію книжки Атени Пашко "На перехрестях", а також вечір-зустріч з Іриною Сенік — багатолітнім політ'язнем, яка, крім своїх віршів, ознайомила присутніх із виставкою власних оригінальних сюжетно-тематичних вишивок. Крім того, допомагаємо посилено товариству опіки над дітьми-інвалідами (їх у місті і навколишніх селах — понад 200). А щоб мати кошти, проводимо льотерії, аукціони, виставки-продажі виробів національної кухні.

Додам, що нас не так уже й багато (всього 50 осіб), причому переважна більшість жінок обтяжена сім'єю та професійною працею. Очолює осередок Марія Потуляк, директорка місцевого Будинку школяра. Пошаною і авторитетом у Союзі користується заступник мера міста Віра Байса. Активними членами від дня заснування Союзу є Надія Костик, Олена Ганич, Дарія Стойко, Дарія Яців, Ірина Кульчицька, Христина Михайлівська, Наталія Сорочак, Уляна Павлюх.

Із першого цього річного числа "Нашого життя" ми довідалися, що у жовтні 1991 року в Торонті відбулися річні наради СФУЖО, де розглядалися плани роботи на майбутнє. Хочеться вірити, що збудуться слова Оксани Соколик: прийде час — і федерація українських жіночих організацій справді переїде на Україну і буде з Києва об'єднувати всі жіночі спілки. Нас тішить перспектива спільної роботи. Віримо у щасливе майбутнє свого народу і нашої України!

Наталія Яців,
членка Союзу Українок Дрогобича

КАМЕРТОН ДУШІ

Цю статтю, на прохання членкинь Комісії Народного Мистецтва при СФУЖО, написав наш гість з України — Мирослав Маринович. За приналежність до Гельсінкської групи він був засуджений у 70-их роках і відбув 10 років ув'язнення.

Роздуми автора є своєрідною "режисурою" до книжки "Український народний одяг", що невдовзі вийде з друку, і яка, сподіваємося, стане нашим скромним внеском у справу популяризації українського народного мистецтва.

Наталія Даниленко

Кажуть, у Карпатах віддавна існує повір'я: доки народ дотримується звичаю писати писанки, доти непідвладний він злим силам, доти не вмирає його дух.

Ці слова однаковою мірою стосуються й народної вишивки. Бо й справді, як не тягнулася до всього українського мистецтва мертвотна рука комуністичного чорномора, а все ж скромні стібки материнської вишивки, мов зачаровані, вистояли й не занепали. Що ж стосується, отих вишитих на замовлення, портретів вождів, то були вони завжди знаковими символами епохи, але ніколи — феноменами культури.

Про народне мистецтво часто говорять як про джерело, з якого черпає силу кожна жива душа. Можна як завгодно далеко відходити від звичних мистецьких стандартів, можна навіть блудним сином подаватися до чужих культур, але мусить жити в людині оте чуття свого джерела, до якого повертаєшся і від якого знову воскресаєш. Є воно — тоді будь-які мистецькі твої пошуки стають набутком власного народу. А нема того відчуття срібної нитки, що пов'язує тебе з рідною домівкою, то вже ти бурлака й не світять тобі полярні зорі рідного неба.

Мені особисто при словах "народне мистецтво" бачиться камертон, що задає диригентові опорну ноту "соль". Народне мистецтво в цілому, а вишивка — зокрема, мають особливу тональність, яку не сплутаєш із жодною іншою. Тільки відштовхуючись від цієї опорної ноти, можна сміливо пускатися в лабіринти мистецької поліфонії, знаючи, що не зфальшуєш і не порушиш гармонію. Так кожне нове покоління українців, вбираючи поглядом орнаменти рідної вишивки, налаштовує себе на певну тональність, на неповторну частоту биття серця народу.

У правдивості цих слів переконаєшся тоді, коли злі чари чорноморів брутально відлучають тебе від голосу твого камертона. Чи ж не прагнення припасти до джерела спонукало наших жінок у мордовському концтаборі голодівками і страйками вибороти собі право вишивати? І віднайдене джерело дало їм силу вистояти, а вони в свою чергу не дали висохнути

самому джерелу. Візерунками табірних вишивок, ніби рівчаками, проструменіла нова хвиля з того джерела і напоїла спраглих.

Але що там говорити про жінок-вишивальниць, коли мені самому, 30-літньому в'язневі Кучинського табору ч. 36, раптом нестримно захотілося... вишивати. Десь у когось знайшлися єдині в таборі сині нитки, знайшовся й клаптик мішковини. І ось замехотіла хрестиками така собі "філософська спіралька" — щось дуже незугарне з точки зору канонів мистецтва, але дарунок понад усе для матері, що чекає.

Зрештою, впродовж усіх моїх табірних років моя мама вишивала. То була воістину благословенна мить, коли я напередодні свого арешту настав на тому, щоб мати, пішовши на пенсію, заповнювала свої самотні дні вишивкою. Згодом, вона казала, що якби не ота рятівна голка, то б таки збожеволіла в чотирьох стінах...

Сила українського народного мистецтва особлива. Якщо дереву постійно відтинати більше гілок, залишаючи хіба кілька, то в них підуть усі його соки, вся сила його життя. З різних причин Україні постійно відрізували найвищі пагігні елітарного мистецтва, і вся потужна сила нашої культури спрямовувалася в пісню і вишивку, писанку і різьблену тарілку. Так народ, втрачаючи соціальну аристократію, все ж зберігав аристократизм свого духу.

Тепер, після проголошення української незалежності, маємо шанс зформувати нову й симетричну крону дерева нашої культури. Виростуть українські пікассо, які вже не будуть зрадниками "чистого" українського мистецтва, наші модерністи знайдуть визнання на рідій землі. Але чи то перед чистим полотном, чи перед брилою мармуру, що вагітніе новою скульптурою, кожен мистець прислухається до голосу своєї душі, до тієї опорної ноти нашого камертону, від якої й починається кожен шлях Творця.

м. Дрогобич, Україна

Мирослав Маринович

ДЕЛІКАТНИЙ БАЛЯНС

ПИТАННЯ:

Мене турбує захитаний баянс у родинах, де матері свій повний час віддають професійній праці, залишаючи тільки "окрайці" його для виховання дітей у свідомості їхнього національного походження. Особиста кар'єра і матеріальна користь відіграють головну роль, а високоплатні дитячі ясла і садочки (неукраїнські) заповнюють місце відсутньої матері. При обтяженні матері професійною працею і додатковими, пов'язаними з працею функціями — конференції, семінари, поїздки тощо — спитаємо, скільки часу, сили й ініціативи залишається їй для родини, для творення домашнього вогнища та виховання дітей? Виникає питання: яка користь для української спільноти з таких родин? Яку національну свідомість одержать діти? І як зарадити проблемам, пов'язаним з цими питаннями?

Галина з Монреалю

ВІДПОВІДЬ:

Дорога пані Галино!

Відповіді на Ваші два перші питання, на жаль, будуть негативні, або буде, як Бог дасть. Ми зупинимось радше на третьому, спершу проаналізувавши питання працюючої матері.

Справді, спостерігаючи сучасну жінку, можна дивуватися з акробатики її багатогранних обов'язків — професійних, родинних і додаткових інших — та делікатного, часом небезпечного баянсу.

Намагання сучасної жінки втримувати рівновагу між професією і родинними обов'язками вимагає неабиякої фізичної і духовної сили. Іноді ця акробатична діяльність приводить її до фізичного та психічного виснаження, а дітей до емоційних проблем. Логічно, труднощі погодження професійних і родинних повинностей спонукують зменшення народин дітей. В цьому відношенні велику роль відіграє рівень і рід професії та пов'язані з нею відповідальності. Наприклад, чим вища освіта жінок, тим менше в її родині дітей. Особливо це стосується жінок з т. зв. інтелектуальними професіями, які вимагають сталого удосконалення, що знову ж залишає жінці щораз менше часу для родини. За статистикою болгарського журналу "Соціологічні проблеми", жінки цього типу мають переважно одну дитину.

А що стається в житті такої професійної жінки, коли приходиться на світ дитина, для якої вона хоче присвятити свій час і увагу в перших роках її життя? Якщо немає в тому випадку заступства — бабусі — жінка бере відпустку з праці на довший час, вона наражається на втрату її, або автоматично відстає в галузі її професії, що важко після трьох-чотирьох років наздогнати.

У випадку української жінки, ці факти приводять до роздумувань про додаткові проблеми, бо якщо

вона, крім поборення вищенаведених труднощів, хоче дати своїй дитині виховання в українському дусі, то це вимагатиме додаткової уваги, часу і посвяти. Знання української мови та, взагалі, відчуття українства не можуть дати навіть найдорожчі і найякісніші садочки, дитячі ясла тощо, крім рідних батьків, бабусь і дідусів. І якщо цієї другої альтернативи немає, тоді для молоді жінки важкий вибір — особиста кар'єра чи її дитина.

І тут напрошується думка: а де поділася широко-оспівана і в автобіографіях великих людей зафіксована та безкорисна, завжди готова на посвяту, материнська любов? Чи місце їй вже тільки в поезії? Віримо, що ні, що поезія щасливого материнства, сповненого посвяти й любові, є в нашому реальному житті.

Так, здобуття освіти для особистого інтелектуального та духовного росту і набуття звання є питанням в наш час недискусійним, самозрозумілим. Кожна молода жінка має право на самовизначення лінії її життя. Але справедливо теж щодо дитини, яку приводить жінка на світ, щоб ця нова істота — дуже просто — мала маму. Маму, яка, хоча б в перших ніжних роках дитини, в поспіху на працю не підкидала її комусь, що не з любові, але за гроші піклується нею в час відсутності матері. Це непростою прогалина браку материнського тепла не тільки для дитини, але велика втрата для матері, прогання цінних хвилин росту і розвитку дитини, її перших кроків, перших слів, словом, прогання періоду щасливого материнства, якого ніколи не можна вже повернути, і за яким жаліє не одна мати, коли вже пізно.

Але повернемось до питання допомоги працюючій матері втримання баянсу її обов'язків, в тому числі виховування дітей в родинному теплі та свідомості свого походження.

Альтернативи можливі:

— Як вже було сказано, найкращим заступством батьків є бабусі й дідусі.

— Організування цілоденних українських садочків в околиці скупчення молодих родин.

— Спровадження з України когось з родини для опіки над дітьми.

— Організування спільної української няні для дітей молодих подруж, що живуть в околиці.

Говорячи про скупчення молодих родин, слід підкреслити, що т. зв. "нуклеарні" родини, які живуть в ізоляції від своїх родин та громади, проходять суспільне відчуження набагато скоріше від тих родин, що мають близький контакт з родиною, дальшою родиною і громадою. Тому доцільним є порадити молодим не спішити поселюватися ізольовано, навпаки, замешкувати в околицях, де живе близька чи дальша родина та друзі молодости. Це дасть можливість допомогти молодим працюючим матерям, а теж допоможе творити сприятливу атмосферу для передачі дітям культури батьків, особливо дідів. Але для реалізування цих можливостей дуже важливим є планування майбутнього стилю родини та її пріоритетів заздалегідь.

Любомира

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

---

VOL. XLIX

APRIL 1992

Editor: Marta Baczyński

CHRIST IS RISEN!

OUR BEST WISHES FOR A JOYOUS EASTER HOLIDAY ARE EXTENDED TO THE
LEADERSHIP OF UKRAINIAN CHRISTIAN CHURCHES,
TO THE PRESIDENT OF UKRAINE, THE HONORABLE LEONID KRAWCHUK,
TO THE NEWLY ELECTED LEADERSHIP OF RUKH,
TO THE LEADERS AND MEMBERS OF UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE,
TO THE LEADERS AND MEMBERS OF OTHER WOMEN'S ORGANIZATIONS IN UKRAINE,
TO THE PRESIDENT OF THE WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS, JURIJ SHYMKO,
TO THE PRESIDENT OF WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN WOMEN'S
ORGANIZATIONS, MARIA KWITKOWSKY,
TO HONORARY PRESIDENTS OF UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF
AMERICA, INC., LIDIA BURACHYNSKY AND IWANNA ROZANKOWSKY
TO HONORARY MEMBERS AND MEMBERS OF OUR ORGANIZATION,
TO OUR COUNTRYMEN IN UKRAINE AND ELSEWHERE IN THE WORLD!

**THE NATIONAL BOARD OF THE
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA**

EASTER GREETINGS!

TO THE PRESIDENT
OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, MARIA SAVCHAK,
TO THE MEMBERS OF THE NATIONAL BOARD OF UNWLA,
TO THE MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD,
TO OUR CONTRIBUTORS,
TO THE PRESS CHAIRS OF OUR ORGANIZATIONS,
AND TO OUR READERS!

EDITORS AND ADMINISTRATION OF OUR LIFE

THE UKRAINIAN MUSEUM A CULTURAL EXPERIENCE

A museum is a very important institution. It is the depository of man's very best creative efforts. It is the safehouse where these treasures may be stored, preserved, studied and protected for the edification and pleasure of this and the future generations. In a museum the senses come alive in appreciation of the ingenuity of man. They come alive in appreciation of his talents, skills and resourcefulness.

Museums also educate, putting into proper perspective the significance of these creative efforts as part of a greater picture — the cultural heritage of a given people. In this way museums foster respect between groups of people, and pride in one's own particular legacy.

The Ukrainian Museum in New York City houses treasures of Ukrainian cultural heritage. During its 15 years of professional work the Museum has adhered to the purpose and goals set by its founder, the Ukrainian National Women's League of America: to collect, preserve and exhibit objects of artistic or historical merit relating to Ukrainian life and culture, to interpret these objects in terms of the Ukrainian experience and to publish the findings.

Since 1976 the Museum has built an impressive collection of Ukrainian folk art. It has the largest and the only fully documented folk collection outside the borders of Ukraine. There are textiles (embroidered and woven), ceramics, objects of woodwork and metalwork. These are representative of the traditional artistry which comprises the Ukrainian folk heritage.

The Museum's archival/photographic collection is a storehouse of information, documenting in print and photos 100 years of the Ukrainian immigration to the United States. Pamphlets, cultural programs, private correspondence, and other memorabilia trace the eventful lives of Ukrainian community activists, artists and writers in Ukraine before World War II, during the years of displacement, and continuing in their new homeland. This is a large (over 9,000 objects) remarkable, carefully catalogued, professionally preserved collection. There are many other objects of great interest in the archives, such as various Ukrainian stamps in the budding philatelic collection and coins in the numismatic collection.

The fine arts. The collection boasts of the fine works of many Ukrainian artists, but is especially proud of the more than 300 paintings by Vasyl Krychevsky and its rare grouping of works by the naive artist Nikifor. There are various works of sculpture as well.

The exhibitions at the Museum, with objects drawn from these collections or borrowed from private sources,

have enjoyed great popularity among the viewers, many of whom are visitors to New York City and hail from various parts of the world. In order to share its work with distant Ukrainian American communities, the Museum implements a successful traveling exhibition program.

The Museum's catalogues are an important feature of its work. The publications which accompany most major exhibitions contain fully researched material, enhanced by photographs, maps and bibliography, designed to provide in-depth analysis and information about the subject on display. These catalogues are sent to libraries and educational institutions in the United States, abroad, as well as to Ukraine. They are extremely well received in Ukraine where they are instrumental in helping the population rediscover its past. The Museum catalogue "Lost Architecture of Kiev" which accompanied a photographic exhibition of the same name mounted in 1982, has been reprinted in its entirety in Ukraine last year.

The Museum also conducts a popular educational program slated to preserve traditional Ukrainian folk crafts within the Ukrainian community and to teach them to non-Ukrainians. There are embroidery courses, *pysanky* decorating workshops, courses in the making of *gerdany* (traditional beaded necklaces), workshops in the baking of traditional breads (Christmas and Easter), and a workshop in how to make Ukrainian Christmas tree decorations. In addition, the educational programs include lectures delivered by visiting scholars, and other cultural events.

For years, those who appreciate the importance of the work being done at the Museum vigorously supported the institution. In testimony are the Museum's Endowment Funds which currently stand at \$525,000. This is the Museum's long term financial security base, the interest from which can be utilized for various projects and day-to-day operation of the institution. Also in testimony is the fact that during the Museum's celebration of its 15th Anniversary in December, 1991 a mortgage burning ceremony was held. The Museum had ended its financial debt commitment to UNA concerning a real estate property and building purchased in 1985. Thanks to friends and benefactors the Museum had paid off a debt of \$850,000 plus interest in six years.

Among the many positive aspects of The Ukrainian Museum, its negative one is very prominent. It is the crucial, critical lack of space. The Museum is located on two top floors of a renovated brownstone building which was purchased by the UNWLA and the Ukrainian Con-

gress Committee in a 40/60% agreement in 1976. Since its founding the Museum has grown tremendously, expanded its collections, and enriched and enlarged its agenda. But the physical configurations of its space have remained the same, and actually seem to shrink in proportion to the tempo of the growth of the institution.

Space is THE PROBLEM at the Ukrainian Museum. A frequently asked question is how will the Museum's Board of Trustees resolve that problem?

In 1985 the Board, under the leadership of its president Dr. Bohdan Cymbalista purchased a three story commercial building on East 6th Street for \$1,250,000. At that time there were optimistic plans to demolish the existing structure and build a new, representative museum building on the property. Today, the persistent economic situation demands a more modest resolution. The Museum's Board of Trustees has carefully analyzed the situation as to the various possibilities which could be employed to assure the Museum new quarters. The economic situation came under consideration, as did the Ukrainian community's heavy commitment to help Ukraine. Then the possibility to rebuild and remodel the Sixth Street building into a representative museum facility was suggested. The Board decided to explore that possibility.

As a first step, the Board engaged the services of Ukrainian architect George Sawicki to conduct a feasibility study on the building. A feasibility study offers the analysis of a structure, affirms or negates its potential usefulness in keeping with the requirements of the owner, and proposed a projected financial cost in bringing it to the required usable state.

Architect Sawicki delivered his analysis which revealed that the building on East Sixth Street is structurally sound and can be rebuilt and remodelled. His report also stated that the available space in the building can readily satisfy the requirements of The Ukrainian Museum well into the next century. He projected many new exhibition galleries, an auditorium, ample collections' storage facility, workshops, a separate art gallery, a gift shop and offices. The estimated cost of this project is \$3,000,000.

The feasibility study was positive, therefore the Board, after further study of alternative resolutions to the Museum's lack of space problems, came to the conclusion that the most reasonable and financially attainable project would be to rebuild and remodel the Sixth Street building.

The Museum is now faced with a difficult task. Having paid off the mortgage on the property, the Museum must begin a campaign to raise funds for the projected rebuilding of the facility. The set goal for the next 12 months is \$1.5 million. When this figure has been reached, the Board will engage an architectural firm to draw up definite plans, and the job will get underway.

The Ukrainian community in the United States is

not very large, but with time its responsibilities to help Ukraine will increase. Considering this, a question arises whether a representative Ukrainian museum building is needed at all. Perhaps all resources should just be reverted to Ukraine and the institutions there.

In various discussions with visitors from Ukraine, as well as from the many letters the Museum received from Ukraine, it is evident that the Board's decision to strive for a representative museum building is sound and to the point. Museum professionals in Ukraine write that The Ukrainian Museum in New York City is needed more now than ever before in the past. They say that the rebuilding of the Museum in New York City will benefit Ukraine, because the institution will become an embassy of Ukrainian culture in the strategic center of world politics, finance and the arts.

In his greeting to the Museum on the 15th Anniversary, Andrij Novakivsky, Director of the National Museum in Lviv wrote: "Your fifteen years are the front line foundations supporting the cause of the cultural rebirth of our people and their undefeated spirit here (in Ukraine) and on all continents where one can find our brothers and sisters."

Recently, a scholar from Kiev, a visitor to The Ukrainian Museum wrote in the Visitor's Book:

"It is a pleasure to visit The Ukrainian Museum in New York and to wish greater growth and further development here and abroad. Let them know MORE about us, let them know us BETTER!"

Here are a few more comments from the visitors:

"The Ukrainian Museum is New York City safeguards the greatest treasure of our nation — its spirit. May God give you strength and enthusiasm for further efforts and larger facility." Baryshkevych-Starodub. Lviv.

"I am very grateful for what I have seen here, so far away from Ukraine. I truly feel that our fellow Ukrainians are supporting us during this, rather difficult time for us. Thanks to the Ukrainian Museum workers and to all Ukrainians who helped build this Museum and are supporting it." A teacher from Kiev.

"A beautiful exhibition! I admire and hold in high esteem the work of the Museum on behalf of the welfare of our culture. The duty of every Ukrainian, and more so every artist from Ukraine is to make sure that the Museum collections have the best possible objects which with dignity will present our culture to non-Ukrainians." Ivan Hrechko, Lviv.

"It is a rather small facility, but a great cause which acquaints one with our culture, and through it with Ukraine. May luck abound in your Museum!" Andrij V.

We are all aware of the fact that for decades Ukraine was hermetically isolated from the culture of the western world. The Ukrainian arts suffered enormous suppression. The Soviet's promoted provincialism and encouraged low self esteem. For instance, in order to obtain a doctorate in the arts an individual from Ukraine

had to write the doctoral thesis only in Russian, defend it only in Moscow, and very often rather late in life.

Ukraine is free now. We must nurture contacts and cooperative efforts with Ukrainian artists and the cultural community. In the last few years The Ukrainian Museum mounted exhibitions of such noted artists from Ukraine as Ivan Marchuk, Feodisii Humeniuk, Borys Buriak, among others. The Museum has sponsored the visits of such scholars as Dr. Hryhorij Lohvyn. The Museum's documentation of its folk arts collection currently tasks the expertise of ethnographers Raissa Chu-

haj from Lviv and Mychajilo Selivachov from Kiev.

At the present time our homeland is beginning to stand on its own two feet. There will be many hurdles to overcome, much must be changed, learned and re-learned. We are obliged to walk step in step with the new halting strides Ukraine, as a free country, makes into an international arena of fellow nations, an arena closed to our homeland for such a long time. Through such institutions as The Ukrainian Museum the halting steps can be giant leaps as the glory and wealth of a thousand-year Ukrainian culture is proudly and properly reintroduced to the world.

PYSANKY — UKRAINIAN EASTER EGGS

In attempting to understand creation, ancient people developed myths in which the egg was perceived as the source of life, the sun and the universe.

Although such similar myths were found in many cultures of the world, Ukrainians today are one of the few groups of people who still stongly adhere to the ancient traditions associated with the egg.

The Ukrainian pysanka was believed to possess an enormous power not only in the egg itself which harbored the nucleus of life, but also in the symbolic designs and colors which were drawn on the egg in a specific manner, according to prescribed rituals. Pysanky were used for various social and religious occasions and were considered to be a talisman, a protection against evil, as well as harbingers of good.

In ancient times pysanky were decorated only by women and young girls. The eggs were chosen with great care — only impregnated eggs were used and those from chickens which had laid eggs for the first time. The decorating process was carried out in secret, away from the eyes of strangers, lest someone cast an evil spell on the egg. In pagan times the pysanky were decorated in early Spring, while with the onset of Christianity, this was done before Easter.

The symbolic ornamentation of the pysanky consist mainly of geometric motifs, with some animal and plant

elements. The most important motif is the stylized symbol of the sun, which is seen as a broken cross, swastika, triangle, an eight-point rosette or a star. Other popular motifs are endless lines, stylized flowers, leaves, the tree of life, and also some animal figures such as horses, stags and birds. The Christian influences brought elements such as crosses, churches and fish.

The most popular method of decorating pysanky is the use of the wax method or batik. A specialized instrument called the *kistka*, *ryl'tse* or *pysal'tse* is used to write the design. The dyes used in decorating pysanky also had a symbolic meaning. Red symbolized the sun, life, joy; yellow stood for wealth and fertility; green was the symbol of Spring, plant life, etc. In the not too distant past artisans prepared their own dyes, using natural products such as the bark of oak or ash trees, twigs of sour apple trees, saffron or willow leaves. Today chemical dyes are used.

It took a long time for the Ukrainian pysanka to develop and achieve perfection. Although contemporary artisans continue to employ the ancient symbols and traditional colors on the egg, the pysanka is no longer considered to be a talisman, only a beautiful folk art object.

LUBOW WOLYNETZ

STAYING ACTIVE IN CHICAGO

Your Ukrainian may not be great, perhaps your parents hardly spoke the language, you may be married to a non-Ukrainian or being new in town you may want to meet other Ukrainians. Helping out in the community would be fun too, provided you were not overwhelmed with obligations. Why not join the Ukrainian National Women's League of America (the *Soyuz Ukrainok*)?

The *Soyuz Ukrainok* welcomes all of above. Can you imagine writing a report in English instead of Ukrainian? No complaints. The meetings may be held in Ukrainian but lots of English is spoken, at least in the younger groups. Best of all, you can be as involved as you want to be.

In Chicago, a new branch was formed last year for women in their twenties and early thirties. Branch 85 now has 19 members and, besides holding meetings just to get to know one another better, this branch participated in the Ukrainian community's Christmas bazaars and the UNWLA annual picnic, better known as *Den' Soyuzianky*, at the Round Lake resort.

The 48 members of Branch 6 are in their thirties and forties. For the past six years, this group has run an ambitious Ukrainian language nursery school, which now takes credit for hundreds of bilingual graduates. Receipts from a jewelry fashion show held last fall benefited the planned senior citizens home in the Ukrainian village. A Christmas party and and spring "Girl's Night Out" helped the new members get acquainted with the founders of the branch. This year Branch 6 plans to adopt an orphanage in Ukraine. Have you seen the television films of how bad the orphanages are in Rumania? We hear they are worse in Ukraine.

Branch 101 boasts an active membership of women in their forties. Enormously successful in its fundraising efforts, Branch 101 raised over \$10,000 on two events alone — an evening cabaret benefit and afternoon fashion show staged by Saks Fifth Avenue. Branch 101's organizational skills also proved indispensable in helping to host the Ukrainian boys choir Dudaryk. As is true in the other younger branches in Chicago, many of this branch's members are professionals with full-time careers, making the *Soyuz Ukrainok* image of "housewives only" completely outdated.

The branches in Milwaukee, Minneapolis and Hammond-Munster, Indiana welcome new members of all ages. Include them with the nine Chicago-based branches and you have 428 women members in *Soyuz Ukrainok* of greater Chicago.

The more established branches set the example for the younger groups. For example, Branch 36 was founded in Chicago in 1932, at the time Al Capone ruled the city. Almost sixty years later these brave ladies are still active. They raise funds to help children injured in

Chornobyl nuclear disaster, support the Ukrainian Museum in New York, send books to Ukraine, co-sponsored a picnic and took part in community bazaars to raise additional funds for other charitable causes.

Nationally honored Branch 22, the largest branch in Chicago, celebrated its fortieth anniversary. Ukraine was beautifully represented with a special program and a Christmas tree decorated Ukrainian-style at the Museum of Science and Industry's "Christmas Around the World", both carefully prepared by Branch 22. Literary evenings are another of Branch 22's specialties. This very active branch even has a weekly ten-minute spot on the radio program of one of its members. The branch also has its own library with almost 500 books.

Branch 29 enjoyed its thirtieth anniversary at its popular annual holiday party. This group keeps extremely busy by collecting and sending parcels of all kinds to Ukrainian in different parts of the world. These care packages contained food to orphanages in Ukraine, books and camping equipment to young Ukrainians, and used clothing to families in Brazil. They strongly support UNWLA's Scholarship Fund, providing stipends to Ukrainians studying in Eastern Europe and Brazil.

Suburban Branch 74 organized and sponsored noteworthy exhibitions of Ukrainian art in Elmwood Park and Maywood. They also keep a changing display of Ukrainian art at a bank near St. Joseph's church in north Chicago. The ladies of Branch 74 contribute generously to numerous Ukrainian charities.

A significant fundraising effort for Chornobyl relief was made by Branch 77. The ladies of this branch actively participate in the community bazaars at Christmas and Easter as well. The Ukrainian Museum in New York also benefited from their donations.

Branch 84, combined with Branches 22, 74, and 102, helped Branch 29 to provide almost \$15,000 in scholarships to Ukrainians all over the world. An informative evening on Chornobyl was hosted by this group, at which a physician from Kiev spoke to the community about the medical problems resulting from the Chornobyl disaster. A major drive by Branch 84 collected medicine, hospital care products, and money for Chornobyl relief.

Outside of Chicago, Branch 51 took part in Milwaukee's Folkfare, held every year in the fall. These women welcomed and assisted a six-year old boy from Kiev to get medical treatment for leukemia. Because the members of this Branch informed the *Milwaukee Journal* of this young Chornobyl victim's plight, he and his father were given important public support. In addition to holding an annual summer picnic, the Wisconsin branch continues to maintain the Ukrainian showcase house as part of the Milwaukee Museum.

Indiana Branch 102 took part in the Munster festival,

THE KING OF TORTES

It is difficult to describe perfection, especially when it comes to food. Recently I had the Pleasure (with a capital P) to sample a torte. I can only say that this was the most delicious, most scrumptious, most wonderfully delectable torte I have ever tasted! My compliments to Mrs. Maria Savchak, president of UNWLA who created the masterpiece I tasted and who kindly shares the recipe with our readers.

There are a few things about this torte and its preparation that should be mentioned here. It is crucial to the success of this torte that it be prepared and baked on a *dry* day. Once completely finished it should stand one (1) day in the refrigerator to allow the flavors to blend. Freeze for 2 to 3 days before serving.

Have parchment paper on hand. The baking pans for the torte layers are lined with this paper. It may be purchased in gourmet speciality stores. Many ingredients, several steps and much preparation time is involved here. Also, it is not inexpensive. But, oh my, it is worth it!

FRENCH MERINGUE LAYERS

Four (4) layers are needed for this torte. The recipe below is for two (2) layers. Repeat the recipe to make additional two layers.

5 egg whites room temperature
1 tablespoon (generous) granulated sugar
1/2 cup granulated sugar mixed with 1 cup confectioners' sugar

1. Prepare two (2) 11 inch cake pans. Butter them, line with parchment paper.
2. Preheat the oven to 275°.
3. Beat the egg whites until very stiff; halfway through, add the smaller amount of granulated sugar.
4. Sift the mixture of granulated sugar and confectioner's sugar together and fold into the egg whites.
5. Divide the batter equally into the two prepared cake pans.
6. Bake for 30 to 40 minutes., Meringues are done when they can be pushed loose from the baking surface. Allow them to cool.

LEMON CREAM

Prior to making the lemon cream place the mixing bowl in freezer for 1/2 hour.

1 2/3 half pints heavy cream
4 tablespoons confectioners' sugar
juice of 1 1/2 lemons

- In the cold bowl beat the heavy cream with the sugar until stiff.
2. Gradually add the lemon.
  3. Put the mixture in freezer until needed.

COFFEE CREAM

Prior to making the coffee cream place a mixing bowl in freezer for 1/2 hour.

2 1/3 half pints heavy cream
3 to 4 teaspoons instant coffee
1 1/2 — 2 tablespoons Kahlua liquor
4 tablespoons confectioners' sugar

1. Mix the instant coffee with the Kahlua.
2. Beat heavy cream with sugar until stiff.
3. Blend the coffee with cream and place in freezer until needed.

When the above preparations are finished you are ready to assemble the torte. At this point you have 4 meringue layers and two creams. Alternating, spread one cream on a meringue layer and cover with another layer. You will have some Coffee cream left over. This is to be used to cover the sides and top of the torte. Place the torte in the refrigerator for one day so that the flavors can blend and the meringue layers can absorb the creams. Then cover properly and place in freezer for 2 to 3 days. Serve very cold. Enjoy!!!

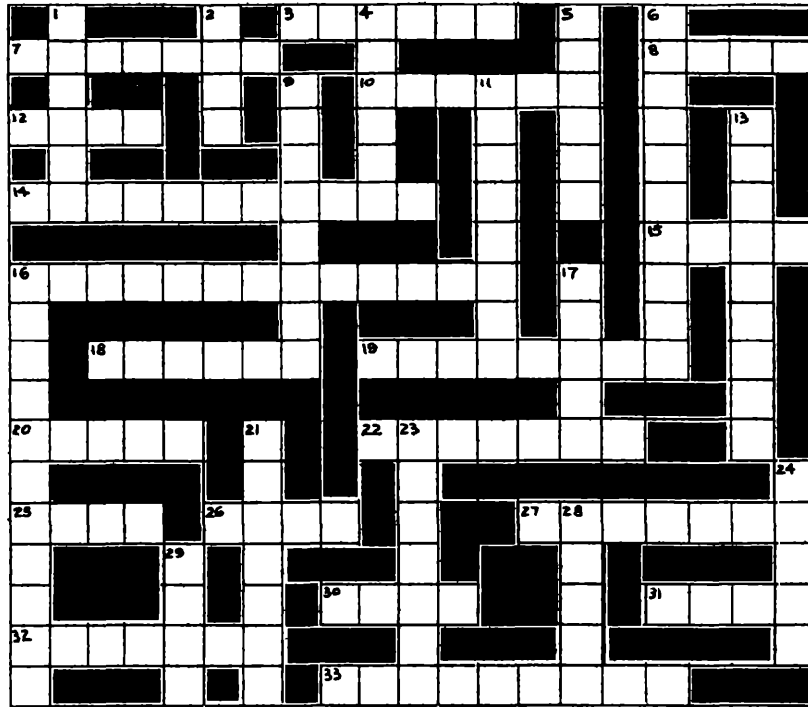
organized a cultural exhibit at a church in Crown Point, and threw a Halloween costume party for children and adults alike. Branch 102 also made a notable book donation to Purdue University.

All of the older branches have performed small miracles in raising thousands of dollars each year for Ukrainian charities, sending clothing, books and food to Eastern European and South American Ukrainians. These are the same women who tirelessly visit the old and infirmed in their neighborhoods and who help out in countries community activities, often doing these

favours without receiving any acknowledgement.

The hardest worker of all is not doubt Mrs. Anastasia Charysh. As head of the UNWLA Regional Council in Chicago for the past three years, Mrs. Charysh has atteded meetings nonstop on a national, regional and branch level. Her talents as an organizer and public speaker are highlighted by her leadership skills and keen insight on the future development of the largest Ukrainian women's group in Chicago.

Lidia Boyduy Shandor

UKRAINIAN WOMEN

How well do you know history, particularly the contribution of Ukrainian women to history? Here is a chance to test yourself. Up and down and across this puzzle consists of women who have lived in the past and those who are here today, whose names have become part of history.

DOWN

- 1. WWII patriot shot by Gestapo.
- 2. Our _____
- 4. Member of the Ukrainian parliament Larissa _____
- 5. Matriarch in Zaporozhets za Dunayem.
- 6. Former political prisoners Nadia _____ who now resides in New Jersey.
- 9. 1960's poet Lina _____
- 11. Former political prisoner Nina _____ Karavanska.
- 13. Atena Pashko _____
- 16. 1880's writer Olha _____
- 17. Former political prisoner Iryna _____
- 21. Nataika came from this eastern Ukrainian city.
- 23. Contemporary historian frequently featured in this magazine.
- 24. She is the theme of this puzzle.
- 28. Organization which publishes this magazine.
- 29. Grassroots organizations that arose in Ukraine in the 1980's.

ACROSS

- 3. Political activist Oksana _____ who died in 1991.
- 7. Theater where 14 across may have performed.
- 8. Her name means Faith.
- 10. Port city on the Black Sea.
- 14. 1880's actress Maria _____
- 15. Organization associated with N. Matvicka.
- 16. 1880's opera singer who made Pucinni's Madame Butterfly a success.
- 18. Contemporary artist whose work is frequently featured in this magazine.
- 19. Perhaps the most famous of Ukrainian women poets.
- 20. She and her brothers were the legendary founders of Kiev.
- 22. Mother of 19 across.
- 25. Daughter of Yaroslav the Wise, she became Queen of France.
- 26. She avenged her husband's death by setting fire to the villages of the Derevliany.
- 27. Raisa _____ Political activist now employed by the Ukrainian daily newspaper Svoboda.
- 30. City in western Ukraine.
- 31. First name of the editor of the Ukrainian Weekly.
- 32. City where 7 across is located.
- 33. The wife of Turkish Sultan Suleiman the Magnificent.

Answers on last page (inside cover)

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE IN DROHOBYCH

A LETTER FROM UKRAINE

(translated from Ukrainian)

For a year now OUR LIFE has been shipped to Drohobych, a city in the Ukrainian foothills of the Carpathian Mountains. Our members of the Ukrainian National Women's League eagerly await the magazine, since from its pages we learn how our sisters — Soyuzianky — live and work in America. We are very pleased to find that Ukrainian women far across the Atlantic have done their utmost to preserve the customs, traditions, language and culture of our people.

We hope that some brief information about our activities will in turn be interesting to our colleagues in the United States. As in other parts of Ukraine, so in Drohobych women are involved in the socio-political life and in the national rebirth. In 1990 UNWL was renewed in our city and we are lucky that Mahdalyna Vorobec and Adriana Popel, women who took part in the women's movement prior to World War II, became our honorary members. It was difficult, for us in the beginning, we had to contend with the problems of organization and form an agenda that would deal with the most important issues on hand.

We first made an appearance as an organization on a holiday in front of the church where we took part in a mass and the blessing of a cross. Our motto was "Ukrainian women, a new day awaits you!" As a group, on August 21st we joined with the rest of the community to celebrate a holiday honoring Ivan Franko. Every year on Franko's birthday, all those who revere his talent — writers, actors, students and many groups representing surrounding towns and villages — journey on a pilgrimage to Nahuyevychi, the place of his birth.

In September 1990 we provided hot food for those people who kept a night vigil by the site of the former KGB prison where the burial places of the victims of Stalin's repression were uncovered. A massive funeral for these victims was held in our city in July 1991. Our members adorned the coffins, only 486 of them, with wreaths and garlands.

The socio-political life in Ukraine developed in a rather stormy manner and we tried to keep in step with the events. We helped students who proclaimed a hunger strike in Kiev in 1990, by collecting warm clothing, medicines, vitamins. We then picketed the Supreme Council so that the communist majority in the Parliament would hear that the people want to live in a democratic, independent country. We wanted them to change the laws to make this desire a reality. We traveled to the eastern part of Ukraine to urge our countrymen and women to awaken to their Ukrainian identity. Our members worked in various committees during elections as observers in many cities and villages.

Виставка вишиванок членкинь СУ у домі "Просвіти" 20 квітня 1991 р.

Exhibition of embroideries made by members of UNWL in "Prosvita" building.

We should mention the work on behalf of education and culture. We met with writer Iryna Kalynets-Stasiv and introduced a book by Atena Pashko "Na perechrestiach" (At the crossroads). We organized a meeting with Iryna Senyk, a longtime political prisoner, who not only read her poems but shared with us her original embroidery. In addition, we helped the local welfare organization which cares for handicapped children. There are more than 200 of these children in our town and in nearby villages. To raise the necessary funds we held lotteries, auctions as well as bake sales.

Currently, there are only 50 of us, since most women work and raise families. Our president is Maria Potulak. Vira Baisa, the vice-mayor of Drohobych is our member, as are Nadia Kostyk, Olena Hanych, Daria Stoiko, Daria Yatsiv, Iryna Kylchytsky, Chrystyna Mychailviska, Natalia Sorochka and Uliana Pavliuch, from the first day we began our activities.

From this year's first issue of OUR LIFE we learned that in October 1991 WFUWO held its annual meeting, where plans for the future were discussed. We would like to believe that the words of Oksana Sokolyk will come true: the time will come and the Federation of Ukrainian Women's Organizations will really come to Ukraine and from Kiev it will unite all women's groups. We are excited about the possibility of cooperative efforts. We truly believe in a good future for our people and for our Ukraine.

Natalia Yatskiv,

Member of UNWL Drohobych, Ukraine

February, 1992

Гості Музею. Зліва: Ірина Куровицька, Аліція Паолоzzi, Бетті Солцман, Діна Удовенко, Марія Савчак, Марія Шуст.

Guests at the Museum: fr. l.: Iryna Kurowytskyj, Countess Alicia Paolozzi, Betty Salzman, Dina Udovenko, Maria Savchak, Maria Shust.

Until very recently the Ukrainian community was fighting an uphill battle for basic recognition. Today most everyone has heard about us, Ukrainians, about our native land, Ukraine. The recognition issue still continues but on a different level and now its on the right track.

The task of re-introducing Ukraine — its culture, history, its people — to the other nations of the world is much easier now. New opportunities abound. Just a few weeks ago the Ukrainian National Women's League of America and The Ukrainian Museum had such an opportunity, and an unusual one at that!

Through the International Hospitality Committee, a program of the National Council of Women, about sixty women — wives of representatives to the United Nations from various countries of the world — visited the Ukrainian Museum and were treated to a short cultural program and a tour of the galleries. This visit was organized by Iryna Kurowytskyj, UNWLA's member-at-large on the Board, who has a long standing membership with the Hospitality Committee. Currently, Mrs. Kurowytskyj is also serving as first vice president of NCW. With the cooperation of several members of UNWLA who baked delicious pastries for the occasion, and with the help of Museum staffers, the meeting of the "international set" and the "new Ukraine" got off to a marvelous start.

Among the distinguished guests at the gathering were Betti Hellinger Salzman, the International Hospitality Committee Chair and President Laureate of NCW, Mrs. Maria Savchak, President of UNWLA, Countess Alicia Paolozzi, President of NCW and Mrs. Diana Udovenko, wife of the Ukrainian ambassador to the U.N.

Because Mrs. Udovenko was scheduled to return to Ukraine, she was bid farewell by Mrs. Salzman on behalf of the Hospitality committee, by Mrs. Savchak, on behalf of UNWLA and by Maria Shust, Director of the Ukrainian Museum on behalf of the Museum.

A very charming touch was the presentation of Jacques Hnizdovsky's book "Woodcuts" to Betti Salzman, who was marking a birthday on that day. The book, signed by all the guests present at the event, was a gift from UNWLA. For close to thirty years Mrs. Salzman has been associated with the International Hospitality Committee and is credited with being its "moving force." The Committee is a hard working group which on a weekly basis uncovers the "back stage of New York City" to the wives of UN's diplomatic corps. The purpose is to show these honored temporary residents of our city what America, within the confines of the Big Apple is all about, pinpointing out the diversities of cultural makeup which is the hallmark of our country.

To acquaint the audience with UNWLA, Iryna Kurowytskyj gave a brief account of the organization's history, its purpose, growth and achievements. She referenced UNWLA's various programs on social welfare, education, and culture here and abroad. She also indicated the organization's participation in NCW throughout the years. "UNWLA" looks back on its years of accomplishments with pride. We stand ready to continue our work toward equality, development and peace," concluded Mrs. Kurowytskyj. She emphasized that even though Ukraine is a free country now, the work of the organization has not changed in essence, only its priorities have been rearranged.

Lubow Wolynets, the Museum's Educational Direc-

tor, offered the audience a short introduction to the institution, citing its history, describing its current work, the collections and programs. "Our tiny size in no way reflects the work being done here," stated Mrs. Wolynetz. She went on to say that the Museum's most important accomplishment was making Ukrainian culture visible, giving it a voice, since it was not allowed to speak from its homeland.

Slavko Novitsky's film "Pysanka" served as a very fitting conclusion to what many participants voiced. was a most informative, pleasant and charming program.

This, however, did not signify the end of the visit. Many of the women toured the Museum's galleries, enjoying the Mychailo Chereshnovsky or the Ukrainian folk art exhibitions. The Museum truly presented our culture to the world that day!

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

ДРУЖИНИ АМБАСАДОРІВ ДО ООН — В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

*Любов Волинець і гості Музею.
Lubov Wolynetz and guests.*

Міжнародний комітет гостинності — важливий чинник у зовнішніх зв'язках Національної Ради Жінок, членом якої є Союз Українок Америки. З рамени СУА заступницею президентки НРЖ є вільна членка ексекютиви СУА Ірина Куровицька, яка є членкою Міжнародного комітету гостинності і займається підготовкою програм для зустрічей з дружинами амбасадорів до ООН.

Голова цього комітету Бетті Солцман запропонувала провести останню програму в Українському Музеї, де 19 лютого ц. р. зустрілися дружини амбасадорів з різних країн світу.

Кавою та солодким гостили членки 83-го Відділу СУА дружин амбасадорів. Потім відбулася програма, яку відкрила Бетті Солцман. Вона пояснила значення Українського Музею, великою прихильницею якого

вона є. Вона також підкреслила довголітню співпрацю СУА з Національною Радою Жінок.

Ірина Куровицька попросила до слова голову СУА Марію Савчак, яка щиро привітала президентку НРЖ Контесу Аліцію Паолоззі; дружин амбасадорів, зокрема, Діну Удовенко — дружину амбасадора України до ООН Генадія Удовенка, яку рівночасно прощала з виїздом подружжя Удовенків до Києва. На прощання подарувала їй Конвенційну книгу СУА.

Вона привітала також Андрія Новаківського, директора Українського державного музею у Львові, який опісля висловив велике признання за цікаву програму.

З надходячими уродинами Бетті Солцман, відспівано "Многая літа" і вручено їй книжку "Дереворити" Я. Гніздовського.

Ірина Куровицька розповіла історію СУА, який засновано в 1925 р., і підкреслила, що Жіноча Рада України була членом Міжнародної Ради Жінок у 1920-1925 рр. На конгресі цієї ради у Вашингтоні Україну, яка втратила незалежність, було виключено з членства. Тоді українки в США вирішили створити Союз Українок Америки, який згодом став членом Національної Ради Жінок. Тепер віримо, що жіночі організації України створять Жіночу Раду, яка засяде між жіночими радами вільного світу.

Директор УМ Марія Шуст представила Любу Волинець — куратора етнографічної збірки УМ та відповідальну за проведення різних програм у ньому. Люба Волинець говорила про постання УМ, який має доволі довгу історію, починаючи від 1933 р., та який поширив свою збірку від 800 до 9,000 експонатів і дуже потребує великого приміщення. У своєму виступі Л. Волинець зупинилася над писанкою, пояснюючи, що в старину жовток символізував сонце, а також початок життя, бо з нього народжується курча. З великою увагою представниці різних країн

світу слухали про українську культуру та народне мистецтво, а показ фільму Славка Новицького "Писанка" був справжнім завершенням цієї дуже цікавої програми. Майже ніхто з тих жінок, а було їх 60, не знали техніки писання писанок, а тут перед їхніми очима на екрані пройшла містерія, мінялися кольори і простеньке яєчко при допомозі нижніх рук перетворювалося в чарівну писанку.

Учасниці програми під проводом працівниць музею і з допомогою Христі Навроцької оглянули виставки на четвертому і п'ятому поверхах, які їх дуже цікавили. Було багато питань, зокрема, у зв'язку з виставкою скульптур Михайла Черешньовського, яка зробила на них глибоке враження.

Завдяки корисній праці Ірини Куровицької, чужинки знайомляться з українською культурою, нашим життям в Нью-Йорку, з нашими досягненнями. Пані збирали брошурки про Український музей та СУА і може деякі доїдуть у далекі країни і котрась з них згадає про українських жінок та їхню гостинність.

КОНЦЕРТ ТАЇСИ БОГДАНСЬКОЇ У ДІТРОЙТІ

День 8 грудня 1991 року був особливим в житті Дітройту. Цього дня о 4-й годині по полудні в залі школи Непорочного Зачаття у Воррені відбувся фортепіановий концерт Таїси Богданської.

Народилася Т. Богданська у Львові, студії закінчила у Відні. Нині постійно проживає в Ньюарку, Нью-Джерсі. Починаючи з 1952 року — вона активний вчитель Українського Музичного Інституту (УМІ) і його довголітня голова. Її дебют відбувся у Карнегі Рісайтал Голлі в 1976 році. Т. Богданська одержала найкращу оцінку американських музичних критиків. Газета "Нью-Йорк Таймс", наприклад, писала тоді, що її гра на фортепіані — це справжня пісня.

Концерт, який дала Т. Богданська, відрізнявся від інших перш за все своєю благородною метою. Наша гостя концертувала в нас зовсім безкорисливо

і весь прибуток з вечора призначила на відбудову Богословської Академії у Львові. До програми концерту ввійшли твори Баха, Бетовена, Вебера, Мендельсона, Дебюсі, Шопена і, як звичайно це буває у Таїси, твори українських композиторів Довженка та Кос-Анатольського. Своєю грою Т. Богданська зачарувала численну публіку.

Влаштуванням концерту та пошуками спонсорів займався УМІ при співпраці 45-го Відділу СУА в Дітройті. Наші спільні клопотання увінчалися великим успіхом та наповнили наші серця приємним відчуттям сповненого обов'язку.

Чистий дохід у сумі 2,050 дол. переслано чеком до канцелярії Владики Василя Лостена у Стемфордді, який відає фондом відновлення Богословської Академії у Львові.

Ірина Тарнавська

Наше Харчування

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

Часто жінки, зокрема ті, що працюють поза домом, мають мало часу на варення. Допомагає їм те, що в крамницях є багато продуктів, приготованих для безпосереднього вжитку, а також модерне кухонне приладдя, яке скорочує час для приготування страв. Подаємо страви (на чотири особи), які вимагають менше часу.

ЮШКА З КАБАЧКІВ (ZUCCHINI)

2 ложки масла або маргарини
1 цибуля, дрібно нарізана
2 горнятка нарізаних в кружечки кабачків
2 горнятка курячого бульйону з баньки або з 2-ох кубиків
2 ложки оцту з яблук або вина
1 ложка нарізаного кропу
сіль і перець до смаку

Стопити масло або маргарин у і на тому зм'якшити цибулю. Додати кабачки, бульйон і оцет і варити на легкому вогні 20 хвилин. Зробити пюре в електричній мішалці (blender). Перед поданням додати кріп.

СВИНЯЧІ КОТЛЕТИ З ЯБЛУКАМИ

8 тонких свинячих котлетів, потовкти
1 ложка олії
1/2 горнятка нарізаної цибулі
3/4 ложечки солі
1 горнятко яблучного соку

2 яблука в луппинці, нарізані в клини
1 ложка крохмалю (corn starch)
нарізана петрушка

У великій сковороді (пательні) смажити на олії котлети на обидві сторони, щоб зарум'янилися. Вийняти їх і на товщі зм'якшити цибулю. Повернути котлети на пательню, посолити, додати 3/4 горнятка яблучного соку і накласти на них яблука, накрити і тушувати 30 хвилин, щоб м'ясо було м'яке. Розпустити крохмаль в решті яблучного соку. Вийняти котлети на полумисок, а крохмаль заварити, мішаючи одну хвилину і полити цією підливою м'ясо. Посипати петрушкою.

КИСЛА КАПУСТА З КОВБАСОЮ В ІНШИЙ СПОСІБ

1 фунт ковбаси
4 куски нарізаного бекону
1 цибуля, дрібно нарізана
1 картопля, втерта на тертці
3 горнятка кислій капусти, сполосканої і відцідженої
1 горнятко курячого бульйону
2/3 горнятка яблучного соку (apple sauce)
1 ложка брунатного цукру
1/2 ложечки кмину

Надрізати, а не розрізати ковбасу у віддалі 1-го інча. У великій сковороді (пательні) зрум'янити бекон, додати цибулю і втерту картоплю, тушувати, щоб цибуля була м'яка. Додати капусту, курячий бульйон, яблучний сос, цукор і кмин, змішати і на це покласти довкруги ковбасу, надрізанням вгору, накрити і тушувати 30 хвилин.

ЗАПІКАНІ МАКАРОНИ З М'ЯСОМ

1 фунт меленої яловичини (волове м'ясо)
1/4 горнятка "ketchup"
1/4 горнятка вівсяних платків (quick oats)
2 ложки води
1 ложка "Worcestershire sauce"

1 мала цибуля, дрібно нарізана
1/2 ложечки солі
2 яйця
1 7-унцова коробка макаронів (macaroni and cheese)
1/4 горнятка тертого пармезану

Нагріти піч до 400°. В мисці змішати м'ясо, "ketchup", вівсяні платки, воду, сіль і "Worcestershire sauce". Розбити одне яйце і вимішати з м'ясною масою. Накласти до натовщеної форми 10 інчів на "пай". Пекти 10 хвилин. В тому часі змішати макарони зі сиром з другим яйцем. Вийняти з печі корж і уважно злити товщ. Накласти макарони зі сиром на підпечений корж і посипати пармезаном. Повернути в піч і пекти ще 20 хвилин.

ВИНОГРАД І БАНАНИ З ПОМАРАНЧЕВИМ КРЕМОМ

1 фунт винограду без кісток
4 банани, нарізані в кружечки
3/4 горнятка замороженого крему (whipped topping)
3 ложки помаранчевого лікеру
1 ложка помаранчевої шкурки

Виноград і банани поділити на порції до 4-ох мисочок. Змішати крем з лікером, помаранчевою шкуркою і накласти на овочі. Вкласти до холодильника.

ОВОЧЕВА "ВЕСЕЛКА"

1 16-унцова банька морелів (apricot halves) відціджених і нарізаних
1 11-унцова банька мандаринок (відціджених)
1 8-унцова банька ананасу (pineapple chunks) відцідженого
1 горнятко кокосових стружків (coconut flakes)
1 горнятко кислій сметани
1 горнятко мініатюрних "marschmallows"

У великій мисці змішати усі складники. Накрити і вистудити протягом кількох годин у холодильнику.

Пригадуємо, що Союз Українок Америки перевидав куховарську книжку "Українські страви" Зеновії Терлецької. Книжка є в полотняній твердій оправі — ціна 16.00 доларів. Замовляйте її! Відділи одержують 30% знижки.

Загальні збори Відділів

71-ИЙ ВІДДІЛ СУА В ДЖЕРЗІ СІТІ

Загальні збори 71-го Відділу СУА в Джерзі Сіті, Нью-Джерзі, відбулися 8 грудня 1991 року. Окружну Управу репрезентувала Рома Шуган.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: Анастасія Сиби — голова, Катерина Коць — заступниця голови, Стефанія Мацяк — скарбничка, Іванна Пилипчак — секретарка.

Референтки: Христина Кахнич — організаційна, Галина Гаврилюк — культурно-освітня та імпресова, Марійка Рут — зв'язків, Анна Вішка — суспільної опіки, Анна Струк — господарська.

Контрольна комісія: Галина Білик — голова, Стефанія Цьоллко і Марія Куций — члени.

Галина Білик

7-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В АКРОНІ

Відбулися річні загальні збори 7-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Акроні, Огайо.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Оріся Сілецька-Цибик, заступниця голови — Оксана Журовська, секретарка — Олена Мартинюк, скарбничка — Павліна Галамай, заступниця скарбнички — Євдокія Журовська.

Референтки: пресова — Сальвина Іваницька, господарські — Анна Храпко, Марія Тимошівська, Марія Іванищук, Марія Дросик, Анастасія Микитин.

Контрольна комісія: голова — Катерина Мартинюк-Бісел, члени — Олена Гентиш-Брехун, Анна Мотрович.

Сальвина Іваницька,
пресова референтка

63-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. СОФІЇ РУСОВОЇ У ДІТРОЙТІ

Загальні збори 63-го Відділу СУА ім. Софії Русової у Дітройті, Мишиґен, відбулися 25 січня 1992 року. Головою зборів була Ірина Іваницька, секретаркою — Ярослава Казанівська. Окружну Управу репрезентувала Оля Іваницька.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Ольга Гриньків, перша заступниця голови — Ольга Гищак, друга заступниця голови — Ірина Іваницька, скарбничка — Теодора Блажкевич, секретарка протоколярна — Ольга Процик, секретарка кореспонденційна — Мирослава Беневич.

Референтки: організаційні — Леонтинна Галяженко, Олена Гевко, культурно-освітня — Ярослава Казанівська, суспільної опіки — Ольга Гищак, пре-

сова — Марія Зубаль, господарська — Тереса Сливка. Контрольна комісія: голова — Марія Цісарук, члени — Ростислава Чубата, Олена Гевко.

Марія Зубаль,
пресова референтка

93-ИЙ ВІДДІЛ СУА У ГАРТФОРДІ

Річні загальні збори 93-го Відділу СУА у Гартфордді, Конн., відбулися 25 січня. Головою зборів була Анна Сокольська, секретаркою — Слава Солук. Окружну управу репрезентувала голова Округи Нова Англія Валя Чудовська.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Слава Кукіль, заступниця голови — Юля Вишневська, секретарка — Ірина Чайковська, скарбничка — Ірина Капустинська.

Референтки: культурно-освітня — Катря Гадзевич, суспільної опіки — Ірина Левська і Роза Воробель, музейна — Юля Масник, пресова — Іванна Яцух, стипендійна — Володимира Теслюк, зв'язків — Неля Федеркевич, організаційна — Євгенія Ковальська, господарська — Мирослава Кузьо.

Контрольна комісія: голова — Ірина Остап'юк, члени — Галина Волянська, Оля Коршенюк-Джансон.

Іванна Яцух,
пресова референтка

54-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. "500 ГЕРОЇНЬ" У ВІЛМІНГТОНІ, ДЕЛ.

Загальні Збори 54-го Відділу СУА відбулися 26 січня 1992 р. Окружну Управу репрезентувала Ірена Щербак, яка була теж головою зборів, секретарювала Арета Скамай.

Нову Управу вибрано в такому складі: голова — д-р Ірена Столяр, заступниця голови — Марія Пазуняк, скарбничка — Донна Дицьо-Сенінґен, секретарка — Марія Гаврищук.

Референтки: мистецька — Алла Рудавська, суспільної опіки — Марія Корженівська і Осипа Садівник, господарські — Іванна Дицьо і Анна Зарицька, пресова — Ірена Щерба.

Контрольна комісія: Анна Гринишин, Марія Матвійків і Стелла Маєр.

При нагоді загальних зборів Марія Матвійків зложила 25.00 дол. на передплату "Нашого Життя", для якоїсь жінки або Відділу Союзу Українок в Україні.

Ірена Щерба,
пресова референтка

33-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ У КЛІВЛЕНДІ

Загальні збори 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки у Клівленді відбулися 2 лютого. Головою зборів була Люба Боднар, заступницею — Мирослава Грабець, секретаркою — Стефанія Балагутрак. Окружну Управу репрезентувала Дозя Кріслата.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Ольга Дем'янчук, перша заступниця голови — Ірина Кашубинська, друга заступниця голови — Люба Боднар, протоколярна секретарка — Стефанія Балагутрак, кореспонденційна секретарка — Мирослава Грабець, скарбничка — Лукія Медицька, заступниця скарбнички — Олександра Волошин.

Референтки: організаційна — Стефанія Вільшанецька, культурно-освітня — Люба Боднар, членки референтури — Марія Грушкевич, Ірина Дубас, Олена Хміляк, суспільної опіки — Дарія Говикович, членки — Ірина Стахур, Люба Лешньовська, Дарія Микита, Ольга Байко, стипендійна — Іванна Вовк, виховна — Марія Футей, народного мистецтва і музею — Ірина Кашубинська, членки — Анна Столяр, Олена Мовчан, зовнішніх зв'язків — Олена Хміляк, господарська — Марія Нич, членки — Єва Оліяр, Анна Перелічка, пресова — Марта Сидір.

Контрольна комісія: голова — Анна Тарнавська, членки — Емілія Воляник, Марта Антонів, заступниця членок — Ольга Ільчишин.

Марта Сидір,
пресова референтка

22-Й ВІДДІЛ СУА В ЧІКАГО

Річні збори 22-го Відділу СУА в Чикаго, Ілл., відбулися 9 лютого. Головою зборів була Міра Ганкевич, секретаркою — Ольга Заброська. Від Окружної Управи вітала збори Анастазія Хариш — голова Округи.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: Ольга Мартинюк — голова, Олена Харкевич, Іванна Горчинська — заступниці голови, Люба Шеремета — протоколярна секретарка, Дарія Менцінська — кореспонденційна секретарка, Надя Дзидзан — фінансова секретарка, Ольга Гаврилук — скарбничка, Валентина Цурковська — помічниця скарбнички.

Референтки: Ліна Басюк, Рома Турянська, Софія Залуцька — культурно-освітні, Галя Янчишин, Ярослава Фаріон, Соломія Кавка, Анна Кульчицька — імпрезові, Анна Білинська, Ольга Люшняк — організаційні, Мирослава Шевчик — пресова, Люся Самбірська, Леонтина Боднарук, Софія Залуцька — радіо, Іванна Городиська, Міра Ганкевич — бібліотекарки і музейні, Олена Харкевич — архів, Анна Марчук, Стефанія Форович, Анна Дячун, Ярослава Іванишин, Марія Гірняк — суспільної опіки, Марія Васько, Юстина Мельник, Софія Дідицька — господарські.

Мирослава Шевчик,
пресова референтка

106-Й ВІДДІЛ СУА В ГАРТФОРДІ

Загальні збори 106-го Відділу СУА в Гартфорді, Конн., відбулися 9 лютого.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Галя Балабан, заступниця голови — Віра Ціропалович, протоколярна секретарка — Люба Кінах, кореспонденційна секретарка — Валентина Чудовська, скарбничка — Оксана Оприско.

Референтки: організаційна і музейна — Наталка Рудько, культурно-освітня — Меланія Кузьма, пресова — Валентина Чудовська (україномовна), Галя Дуда (англомовна), зв'язків — Галя Дуда, виховна — Люда Хмелівська, суспільної опіки — Оля Якимів, господарські — Анна Покора, Маруся Швець.

Контрольна комісія: голова — Лана Бабій, членки — Ірена Сивенька, Леся Дитюк.

Валентина Чудовська,
секретарка

47-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В РОЧЕСТЕРІ, Н.Й.

Річні загальні збори 47-го Відділу СУА відбулися в неділю, 12 січня. Головою зборів була Ірина Руснак, секретаркою — Мирослава Приймак. До почесної президії вибрано Анну Капітан, Анастасію Смеречинську і Лідію Джус-Невмержицьку — представницю Окружної Управи Північного Нью-Йорку.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Тетяна Шутер, заступниця голови — Ірина Руснак, протоколярна секретарка — Ірина Михайлюк, кореспонденційна секретарка — Ольга Ганушевська, скарбничка — Марія Джус.

Референтки: фінансова — Марія Костів, пресова — Дарія Лесів, музейно-мистецька — Іванна Мартинець, заступниці — Христина Ковч і Люба Домбчевська, суспільної опіки — Анна Чорнобиль (стипендій), Катря Лялька (пачки), Марія Лилак (бабусі), Аріядна Бах (заступниця), Ірина Семанюк, Ана Єйна, Ірина Гафткович (відвідування хворих), господарські — Катерина Панич, Люба Хома, Емма Адамчук, Фенні Надяк, зв'язків — Марія Лецишин. Вільні членки — Ольга Навірна, Ольга Червінська.

Контрольна комісія: голова — Марія Крамарчук, членки — Ірина Шмігель, Тамара Гривнак, Таля Гуран.

Дарія Лесів,
пресова референтка

119-Й ВІДДІЛ СУА, ЙОНКЕРС, Н.Й.

3 лютого 1992 року 119-ий Відділ СУА в Йонкерсі відбув чергові загальні збори за 1991 рік. Протягом 1991 року кількість членства зменшилася з 25 на 23 внаслідок смерті двох членок. З огляду на значне віддалення замешкання, в дійсності менш як половина членства є дійсно активна. Управа Відділу залишилася в такому самому складі, як минулого року з головою Іреною Моцюк, заступницею Вірою Кушнір, секретаркою Іванкою Ганкевич та скарбничкою Марією Борковською. Намічений план праці, зокрема, підкреслює придбання допомогів фондів.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ТРИВАЛІ ФОНДИ

На Меморіальний фонд Мартина і Анни Фенчинських **100.00 дол.** зложила Віра Ледгер.

ПОЖЕРТВИ НА МУЗЕЙ

1,000.00 дол. — 11-ий Відділ СУА;
500.00 дол. — д-р Марія Савдик;
250.00 дол. — 86-ий Відділ СУА;
140.00 дол. — приятелі Марії Даниш, вшановуючи її родини та ім'янини.
200.00 дол. — 76-ий Відділ СУА, вшановуючи 15-ту річницю його існування;
по 100.00 дол. — Стефан і Іванна Рожанковські, Дмитро і Галина Ганзюки, Наталія Круська, Марія Даниш, НСР Фундація, дорівнюючи даток Андрія Кобзаря, Володимир і Анна Раки, Богдан й Ірена Чайківські;
65.00 дол. — Іван Петро Гарбера;
50.00 дол. — Олександр Канюка;
35.00 дол. — Олександра Шуст;
по 25.00 дол. — Зенон Михалевський, Мючуал оф Америка, дорівнюючи додаток Івана Павлова, Емілія Панасюк, Юрій Кисілевський;
по 20.00 дол. — Ярослава Стасюк, Юлія Ховайло, Лариса Приходько для виставки маєстра Холодного;
по 15 дол. — Ірена Пітула, Юлія Вертипорох, Ярослав Пришляк;
по 10.00 дол. — д-р Юрій і Надія Сороковські, Ірена Крамарчук, Константин Степовий, Марта Турчин, Наталія Білоус, Роман і Люба Раковські, Володимир Ломницький, для виставки маєстра Холодного Гелена Гаес, Іван Федороф;
6.00 дол. — учні 6-ої класи св. Юра;
5.00 дол. — пані Никорчук, Болеслав Чайківський.

ПОЖЕРТВИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

5,000.00 дол. — Володимир і Катерина Воловодюки;
1,000.00 дол. — д-р Ярослав і Ольга Ставничі;
по 250.00 дол. — Анна Стельмах, Федеральна Кредитова Кооператива СУМА (Йонкерс);
по 150.00 дол. — Ада Кулик;
по 100.00 дол. — Наталія Клапішак, Михайло Герасимів, Олександра С. Воробкевич, Стефанія Цегельська;
по 50.00 дол. — Богдан і Наталія Ковалі, Неоніла Сайкевич, Гелена Костюк, Марта і Ярослав Сидори;
40.00 дол. — Тамара Шембель;
25.00 дол. — Ярослав і Ольга Чопаки; —
20.00 дол. — Богдан і Іванка Козаки;
10.00 дол. — Зенон Чехович.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У шосту річницю смерті мужа **бл.п. д-ра Юліяна Політила** на Будівельний Фонд Українського Музею **300.00 дол.** складає **Анна Політило**.

В пам'ять мого мужа **бл.п. Юліяна Охримовича** складаю **500.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку. **Ірена Охримович**.

В пам'ять **Романа Яримовича** на Український Музей в Нью-Йорку **25.00 дол.** складають **Лев і Ольга Платош-Стеткевичі**.

В пам'ять **Володимира Магоцького** на Український Музей в Нью-Йорку **20.00 дол.** складають **Зенон і Теодозія Савицькі**.

У світлу пам'ять незабутньої приятельки **сл.п. Марти Білинської** на Український Музей в Нью-Йорку зложили: **100.00 дол.** — Зенон Онуфрик; **по 50.00 дол.** — Юрій і Мері Сміти, Ярослав і Ярослава Мулики, Любомир і Лідія Таранки, Володимир Дзінгала, Володар і Марта Лиськи; **по 25.00 дол.** — Борис і Уляна Глинські, Богдан і Марта Ворохи; **по 20.00 дол.** — Орест і Лідія Цяпки, Юрій і Христина Балинські; **по 10.00 дол.** — Ярослав і Олександра Гандзії, Юрій і Мира Граби.

З нагоди 15-річчя існування Українського Музею в Нью-Йорку складаю на Будівельний Фонд Українського Музею в пам'ять моїх батьків **Марії і Миколи Чумів 500.00 дол.** **Наталія Чума**.

У світлу пам'ять незабутнього мужа **д-ра Богдана Масика** складаю **1000.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку. **Надія Масик**.

У 20-ту річницю смерті чоловіка і батька **бл.п. Володимира Бука 100.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку складають **Ліда, Аскольд і Арета Буки**.

В пам'ять моєї жінки **бл.п. Дарії Лебедь** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею. **Микола Лебедь**.

В пам'ять **бл.п. д-ра Богдана Цимбалістого** складаємо **20.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею. **Дар'ян і Лідія Гечі**.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Лесі Ямрозик з Кметів** на Український Музей в Нью-Йорку **20.00 дол.** складають **Оксана і Лев Щури**.

В пам'ять дорогої приятельки **сл. п. Олександри Ямрозик 100.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку складають **д-р Роман і мгр Ольга Морози**.

Замість квітів на свіжу могилу **Лесика Рейнарівича 50.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку складають **Оля, Ярослав, Адріян і Орися Городецькі**.

У сумну 10-ту річницю смерті моєї найдорожчої мами **св. п. Марії Чередарчук** на Український Музей в Нью-Йорку складаю **200.00 дол.** **Д-р Оксана Фольваркі**.

У світлу пам'ять **бл. п. Лесі Ямрозик 20.00 дол.** на Український Музей складає **Ярослава Стасюк**.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж Романа Яримовича 25.00 дол.** на потреби Українського Музею складає **Віра Левицька**.

Замість квітів на могилу **бл. п. Христини Готрович** на Український Музей **25.00 дол.** складає 1-ий Відділ СУА.

Замість квітів на могилу **Олени Дражевської**, сестринки Люби Дражевської, на цілі Українського Музею складають: **25.00 дол.** — Марія Шуст; **по 20.00 дол.** — Осип Данко, Олександр Тишовницький, Іванна Рожанковська, Оля Ставнича, Тит Геврик, Долодимир Воловодюк, Ігор і Рома Гайди, Лідія Крушельницька, Дарія Байко; **по 10.00 дол.** — Марія Савчак, Оксана Тритяк, Лідія Гладка, Лідія Гайдучок, Христина Певна, Стефа Гнатенко.

**СПИСОК ПОЖЕРТВ НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"**

від 1 січня до 31 грудня 1991 р.

500.00 дол. — 83-й Відділ США (Нью-Йорк);

200.00 дол. — 62-й Відділ США (Глен Спей);

125.00 дол. — 28-й Відділ США (Ірвінгтон);

по 100.00 дол. — Округна Управа в Нью-Джерзі, 8-ий Відділ США (Клівленд), 22-ий Відділ США (Чікаго), 36-ий Відділ США (Чікаго), 47-ий Відділ США (Рочестер), 89-ий Відділ США (Кергонксон), 99-ий Відділ США (Вотервліт), 106-ий Відділ США (Гартфорд), Ольга Гаєцька;

60.00 дол. — Ірена Гудз;

по 50.00 дол. — 47-ий Відділ США (Рочестер), 89-ий Відділ США (Кергонксон), 108-ий Відділ США (Нью-Гейвен), Ольга Гнатик, Катерина Кобаса;

40.00 дол. — Ірена Дорожинська;

по 30.00 дол. — Надія Костик, Валентина Худовська;

по 25.00 дол. — Ніна Бунік, Ольга і Сам Літелло, Надія Мандрусак, Параскевія Мельник, Анна Палаташ, Олеся Поліщук, Іванна Яремко;

по 20.00 дол. — 28-ий і 49-ий Відділи США, Лідія Белей, Валентина Когут, Софія Барусевич, панство Галадза, Ярослава Кукіль, Ірена Куровицька, Лідія Кучерська, Ніна Мацьків, Ірена Процик, Люба Тимчук, Анна Федорак;

по 15.00 дол. — Анна Косик-Швабюк, Мирослава Крижанівська, Зена Литвиншин, Оксана Мостович, Катерина Сенчишак;

по 10.00 дол. — Анна Березовська, Ізидора Боярська, Катерина Бук, Вигінний-Медвецький, Катерина Гаврилів, Марія Гладка, Теодозія Депутат, А. Дукал (Канада), Ірена Залуцька, Стася Жизномірська, Тетяна Карпенко, Неоніля Кліш, Ярослава Крижанівська, Неоніля Кузич, Стефа Лісікович, Стефа Лукомська, Оксана Луцька, Катерина Макух, Ольга Мартинюк, О. Нагірна (Канада), Ольга Падик (Канада), Софія Стецура, Олександра Тарнавська, Віра Томків, П. Шпачинська, Л. Штендера (Канада), Софія Шумило;

по 7.00 дол. — Марія Деркач, Юліяна Гробельська (Канада);

6.00 дол. — П. Скоматчук (Канада);

по 5.00 дол. — Люба Бак-Малий, Мирослава Белей, Ольга Боднар, Володимира Брикович, П. Василина, Марія Вістик, Софія Висович, Віра Григорович, Анна Губач, Ольга Гной, Ірена Доманчук, Константина Дуб, Анна Дячин, Христина Зарицька, Марія Кінах (Канада), Оксана Коропецька, Марія Кузьма, Софія Леськів, Е. Ліщинська (Канада), Ярослава Лободич, Ольга Лушняк, Пелагія Матвишин, Богдана Михайлів, Стефанія Осадца, Софія Пашковська, Віра Пелех, Ольга Плаксі, Мирослава Савчак, Мирослава Скасків, Мері Соколик (Канада), Ана Стасів, Мира Стасів, Анна Столярська, Володимира Таращук, Дарія Темник (Канада), Марія Тимочко, Марія Франко, Анастасія Хариш, Дарія Химич, Ірена Чуміловська, Галя Янчишин;

4.50 дол. — Юлія Мельнишин;

4.00 дол. — Ольга Джонсон;

3.90 дол. — Софія Михайлишин.

Жертводавці на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", які склали свої пожертви у формі подяк, побажань, привітів чи "замість квітів", є проголошені кожного місяця.

**СПИСОК ПОЖЕРТВ НА ЗАПАСНИЙ ФОНД
"НАШОГО ЖИТТЯ"**

від 1 січня до 31 грудня 1991 р.

по 100.00 дол. — 1-ий Відділ США (Нью-Йорк), 22-ий Відділ США (Чікаго), 99-ий Відділ США (Вотервліт);

60.00 дол. — Іванна Рожанковська.

Щиро дякуємо

Марта Данилюк,
фінансова секретарка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять **бл.п. д-ра Романа Миколаєвича** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а дружині Наталії, доні і синові висловлюю щире співчуття.

Лідія Фіцалович

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Володимири Савчинської** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а сестрі Іванні Клим та всій родині висловлюємо щире співчуття **Марія Світій та Іванна Галапац**

В десяту річницю смерті найдорожчої мами **бл.п. Юстини Козак** складають **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя"

Зірка й Ігор Козаки

Замість квітів на могилу **бл.п. Юрія Старосольського**, брата Уляни Старосольської, складаю **15.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Лідія Закревська

Замість квітів на могилу **бл.п. Григорія Кушніра**, батька Уляни Омецінської, членки Округної Управи Південного Нью-Йорку, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а родині висловлюємо глибокі співчуття.

Управа Округи Південного Нью-Йорку

В пам'ять **бл.п. Олі Заремби** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а родині покійної висловлюємо сердечні співчуття. **Ірена і Роман Левицькі**

Замість квітів на могили **бл.п. Стефанії Пушкар**, мами Дарки Шуст, членки 90-го Відділу США, та **бл.п. Луки Гайдукевича**, батька Іванки Федик, членки 90-го Відділу США, складають **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя" **Управа і членки 90-го Відділу США у Філадельфії**

У світлу пам'ять мого дорогого батька **бл.п. Григорія Кушніра** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Уляна Омецінська

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Дарії Ребет** складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".
Олег і Іванна Ратичі

Замість квітів на свіжу могилу членки 76-го Відділу **бл.п. Марії Лазарчук** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Управа і членки 76-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. д-ра Богдана Цимбалістого** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а дорогій п. Марті висловлюємо щире співчуття.

65-ий Відділ СУА в Нью-Брансвіку

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Анни Варчак**, мами Олександри Крумшин, організаційної референтки Окружної Управи в Нью-Йорку, складають **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя"

членки Окружної Управи в Нью-Йорку

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Олександера Кузишина**, батька нашої членки Люби Біловщук, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Управа і членки 4-го Відділу

У пам'ять моєї шкільної товаришки з Тернополя **бл.п. Орісі Німчановської-Семчишин** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Віра Томків

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Іванни Яремко**, сестри Марії Матвійків, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя", а родині висловлюємо щире співчуття.

Теофіл і Емілія Павлюки

В пам'ять **бл.п. мецената Теодора Кокорудзи**, нашого приятеля з Аштердаму, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Роман і Анастасія Прийми

В пам'ять незабутнього брата **Всеволода Лемехи** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя" **25.00 дол.** складає сестра

Оксана Луцька

У світлу пам'ять незабутньої **бл.п. Юлії Сось**, моєї надзвичайної опікунки в гімназійних часах у Чорткові, де я мешкала, складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше життя".

Лідія Фіцалович

У світлу пам'ять нашої найстаршої членки 119-го Відділу СУА в Йонкерсі **Анни Варчак** (100 років) на Пресовий Фонд журналу "Наше життя" зложили: **100.00 дол.** — Олександра Крумшин; **25.00 дол.** — 119-ий Відділ; **по 25.00 дол.** — внучка Люба Крумшин, внучка Соня Крумшин, Ірена Моцюк, Марія Борковська, Ольга Руденська, д-р Роман і Алла Трохимчуки, Ольга Гаєцька, Іванна Ганкевич; **по 20.00 дол.** — Ольга Кулинич, Валентина Преско, Анна Король, Маруся Тенецька; **15.00 дол.** — Рома Оленська; **10.00 дол.** — д-р Теодозія Савицька. Разом — **430.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Марії Мороз-Сосяк**, членки 110-го Відділу СУА в Йонкерсі, на Пресовий Фонд журналу "Наше життя" зложили: **по 25.00 дол.** — 119 Відділ СУА, Марія і Роман Борковські, Ольга Руденська; **по 20.00 дол.** — Ірена Процюк, Анна Варчак, Олександра Крумшин. Разом — **135.00 дол.**

Фонд допомоги дітям і молоді — жертвам Чорнобиля

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Лідії Савойко** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили 315.00 дол., у тому числі: **30.00 дол.** — Лідія Осінчук; **по 25.00 дол.** — Кость і Тереза Бені, Володимир і Богданна Гнатківські, Теодозій і Люба Крупи, Оксана Любачевська, Юрій і Христя Навроцькі, Ярослав і Ірена Падохи, Ярослава Рубель, Євгенія Тріска, Іван і Люба Турянські; **по 20.00 дол.** — Ярослава Геруляк, Надя Савчук, Галина Цігаш.

У вересні несподівано я перейшла складну операцію серця. Не маючи змоги особисто подякувати усім дорогим приятелям за Богослужби в моєму наміренні, відвідини в шпиталі і вдома, за опіку після повернення зі шпиталю складаю щире подяку. Хай Господь заплатить! З вдячності складаю **200.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Зеновія Зарицька

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. д-ра Богдана Массика** на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили:

дружина Надя з дітьми Тамарою, Тарасом, Таїсою, Танею, Тіною і Тесою — **2,500.00 дол.**; Толідо Ментал Гелт Центр — **157.00 дол.**; **по 100.00 дол.** — д-р Мері Ленке, Наталія Канюга з родиною, медична школа в Толідо; **по 50.00 дол.** — Анна Васишин, Василь і Оксана Огарі, д-р Іван і Валентина Чернишови, д-р Віктор і Наталія Іскерські, ро-

дина Беркі, д-р Марія Балтирович, д-р Сулейман, Володимир Білан, родина Ганум, родина Джонсон; **40.00 дол.** — д-р Пантелеймон Дзяд; **по 30.00 дол.** — Катерина Рижий, Галина Проданюк, Д. і В. Гаєвські; **по 25.00 дол.** — Мері Пелехата, А. Ліневич, Вячеслав Цетенко, Надя Стрихар, Оксана і Зеновій Стельмахи, Стефанія і Едвард Рогачі, Любомира Чапельська, Зеновія і Теодор Шевчуки, д-р Б. і Діана Де-Рен, Леся Фіцай; **по 20.00 дол.** — Анна Бліхар, д-р Оксана і Роман Тресньовські, Галина і Іван Панчаки, Лідія і Володимир Сої, Анна Хомин, Михайло Цьопа, д-р Орест і Стефанія Логінські, д-р Стефан і Меріен Логінські, Стефанія і Микола Легети, Іван Мовчан з родиною, д-р Надя Туркевич; **6.00 дол.** — приятелі американського походження.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Олі Івасиків** членки 83-го Відділу зложили: **по 20.00 дол.** — Зірка Галів, Слава Трембіцька; **по 10.00 дол.** — Ірена Куровицька, Ірена Мокривська, Марта Данилюк, Оксана Лопатинська, Лідія Закревська, Стефа Косович, Марія Штогрин, Галя Оберишин, Катря Червоняк, Марія Шепарович, Марія Луцик; **по 5.00 дол.** — Євгенія Івашків, Лідія Роговська, Надя Савчак. Разом — **165.00 дол.**

Знайдену суму — **10.00 дол.** біля кредитівки "Самопоміч" в Нью-Йорку подарували на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **Андрій Ткач і Олена Хемич**

В пам'ять **Марії Рудницької**, членки 66-го Відділу США, на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили 185.00 дол., в тому числі: **по 20.00 дол.** — Ірена Гриневич, Марія і Богдан Антонішини, Ірена Гладка, Василь Рудко; **15.00 дол.** — Лідія Фіцалович; **по 10.00 дол.** — Ірена Лаврович, Анна і Григорій Гіни, Ірена і Зенон Мандічі, Ірена і д-р Іван Телюки, Ольга Мацьків, Богдан Марків, родина Кульчицьких, п-во Цибрівські, Інка Лодинська.

Збіркова листа Окружної Управи Нью-Йорку в пам'ять **Анни Варчак**, членки 119-го Відділу, мами Лесі Крумшин. **По 100.00 дол.** — Леся Крумшин; **по 50.00 дол.** — Надя і Богдан Савчуки, Михайлина і Михайло Барани, Євгенія і Євген Івашкови; **40.00 дол.** — Іванка і Богдан Курисі; **по 25.00 дол.** — Олімпія і Володимир Роговські, Анна Корчинська, Христина і Юрій Кушніри, Лідія і Андрій Закревські, Марта і Роман Данилюки, Люба Крумшин, Соня Крумшин.

Замість квітів на могилу моєї дорогої тітки **бл.п. Лідії Савойки** складаю **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. **Олена Мартинюк**

Замість квітів на свіжу могилу тіточної сестри **бл.п. Ольги Проць** з Венніпегу складаю **50.00 дол.** через 64-ий Відділ США на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. **Марія Палідвор**

В пам'ять покійної **Софії Стець** складаю **50.00 дол.** на Суспільну Опіку Помочі Україні. **Роман Стець**

Замість квітів на могилу дорогого товариша і хрещеного батька **бл.п. Петра Грицяя** складаємо **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Роман і Юрій Брехуни**

Вшановуючи пам'ять дорогої нам **бл.п. Софії Стець** складаємо **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Олена Гентіш-Брехун і Роман Брехун**

В першу річницю смерті дружини **бл.п. Ільзи** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Роман Томків**

Складаємо **40.00 дол.** в пам'ять **бл.п. Михайла Шафранюка**, визначного громадського діяча з Торонта. **Уляна і Анатоль Вовки**

У світлу пам'ять **бл.п. Константина Мисевича**, який помер в Україні, складаємо **30.00 дол.** через 28-ий Відділ США на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Д-р Люба Стефанівська**

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. д-ра Івана Білоскурського** складаємо **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Анна і Василь Макухи**

В пам'ять нашої дочки **бл.п. Христини** складаємо **25.00 дол.** через 1-ий Відділ США на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Ольга Готрович**

В пам'ять **Олі Івасиків** складаю **20.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Я. Стахів**

У світлу пам'ять **бл.п. Лідії Савойки**, через 28-ий Відділ США на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля зложили Ярослав Олесницька **20.00 дол.**, Осипа Яворська **10.00 дол.**

Вшановуючи пам'ять **бл.п. Анни Варчак**, складаю **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **родина Д. і Ю. Костівих**

В пам'ять **бл.п. Стефана Беличка**, який помер 29 вересня 1991 р., невіджалуваного мужа і дорогого друга, з проведеної збірки через Округу США в Чикаго складаю на Медичний Фонд "Мама-86" **700.00 дол.** **Марія Беличко**

Хор при українській католицькій церкві св. Йосафата в Чикаго в пам'ять **бл.п. Стефана Беличка** на Медичний Фонд "Мама-86" зложив **100.00 дол.**

Окружна управа в Чикаго, з проведеної збірки під церквами під кличем "Писанка в Україні", додатково переслала чек на суму **371.00 дол.** на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. Загальна збірка принесла **1,760.00 дол.**

Замість китиці троянд при домовині нашої дорогої і незабутньої приятельки **бл.п. Анни Крамар** на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **80.00 дол.** зложили: Ірина і Володимир Левські, Марта і Мирослав Ломаги, Ірина і д-р Ярослав Остап'юки, Анна і Олександр Пришляки, Анна і Роман Сокольські, Стефа і Євген Сиротюки, Ірена Чайковська, Ярослава Кукіль.

Замість квітів на свіжу могилу незабутньої товаришки зі студентських часів у Мюнхені, Німеччина, **бл.п. Марії Баран-Лазарчук** через 70-й Відділ США в Пассейку, Н.-Дж., на Медичний Фонд спеціалізованої лікарні у Львові для дітей — жертв Чорнобиля зложили: **по 25.00 дол.** — д-р Ліда Ляшевич, Оксана Климович, Володимира Теслюк; **по 20.00 дол.** — Олена Бобиляк, Марія Семанишин, Дарія Турянська; **по 10.00 дол.** — Віра Кушнір; **по 5.00 дол.** — Марія Юркевич. Разом — **150,00 дол.**

В пам'ять моєї дорогої кузинки **бл. п. Лідії Кучерської** складаю **100.00 дол.** на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Ірена Руцицька**

В пам'ять **бл.п. Модеста Кливака** складають на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля; Ірена Кливак — **100.00 дол.**, Теофіль і Іванна Кулики — **25.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. д-р Ірени Гребеняк** складаю **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **д-р Ольга Надяк**

Замість квітів на могилу **бл.п. Модеста Кливака** складають **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **д-р Вікентій і Оксана Шандори**

В пам'ять **бл.п. Віри Грабовенської-Савки**, моєї двоюрідної сестри, яка померла 25 грудня 1991 р. в Німеччині, складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Тетяна Шутер**

В добру пам'ять **бл.п. проф. Адама Антоновича**, учителя і широкого опікуна молоді гімназії в Холмі, замість квітів складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Ярослава Слиж-Панчук**

У світлу пам'ять дорогих батьків, бабусі і діда — **Анелі і Григорія Бартошів** пересилаю **30.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. **Стася Романишин**

В пам'ять **бл.п. Анни Варчак** складаю **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля **Параскевія Щур**

In lieu of flower a donation of **\$100.00** is being made to the UNWLA Chornobil's Children Fund in memory of **Cori K. Geddis** beloved mother of Judy my daughter-in-law **Nadia Kasianchuk and Maria**

НІНА МУДРИК-МРИЦ

О. ГАЄЦЬКА

НА ВЕЛИКДЕНЬ

На Великдень біля церкви
Сиділа Гагілка,
В запасчині — дві писанки.
В руці — з верби гілка.

Ішла Ксеня зі свяченим
З дива зупинилась:
"Хто ти така? Звідкіля ти
Тут, у нас, з'явилась?"

"Я — Гагілка. З України
Принесла привіти,
Щоб на всій землі раділи
Українські діти".

Усміхнулись, пригорнулись.
Наче б з віку знались,
Писанками обмінялись,
Похристосувались!

Рисунок Н. Мудрик-Мриц. "Дитячий куток", ОПЛДМ. Торонто, Канада, 1983 р.

БАБУСИНА УКРАЇНА

Київ — прекрасна столиця України. Про нього так багато розказувала вчителька в українській школі. Ще недавно по містах Америки видніли великі картини — "білбордс", на яких з нагоди 1000-ліття Хрещення України пишались золоті бані святої Софії. Пригадує, як товаришка з сусідньої хати звернула увагу: "Яка прегарна церква!", а Марта відповіла: "Це з України моєї бабуні". Оглянули Києво-Печерську Лавру і з жалем згадали всі прекрасні церкви, збудовані за козацько-гетьманської і княжої доби, відомі їм тільки з картин, бо зруйнувала їх безбожна, ворожа більшовицька рука. Марті здавалося, що князь Володимир, який стояв з великим хрестом, з гнівом питається: "Чому ви знищили мої святині?"

На великій площі у центрі міста сиділи студенти з білими стрічками на головах і написом "Я голодую". "Їх так багато і вони малощо старші від мене", — подумала Марта. Серед студентів зі Львова була теж Орися. Марта ніколи не забуде своєї сестрички: бліде личко, як ця біла стрічка на темних кучерях, та грізно стиснені чорні брови, такі як у мами. Вона сказала: "Я голодую, щоб Україна була вільною!" На площі, де відбувався мітинг, повівали десятки синьо-жовтих прапорів. Марта поцілувала Орісю і подумала: "Вона не має вдома всього того, що я маю їсти, а відмовляє собі навіть тих бідних страв".

З думками про молодь у Києві не зчулися, як приїхали до Канева. Коли група людей співала "Заповіт" і вона почула: "...щоб лани широкополі і Дніпро, і кручі було видно...", — заплакала ревними сльозами. Марта дуже любила поезії Тараса Шевченка і часто їх деклямувала, але тепер вона відчула, що Він дійсно тут, дивиться на Дніпро і каже: "Світе тихий, краю милий, моя Україно, за що тебе сплюндровано?"

ДЕ ПОДІЛИСЯ МАРТУСІНІ ЯЄЧКА?

Часу не було багато, бо вони бачили як Мартуся з мамою писала писанки, і почули, що вже завтра — Великдень. Але підслухали зайчиків стрункі туліпани: усміхнулися, щось пошептали і скинули по листочку зі своїх пишних кольорових голівок владуваним зайченятам.

— Ось вже буде чим розмальовувати яєчка.

Робота закипіла. Цілий день ніхто не бачив Ласуні і Сіровушка, а під вечір Мартуся знайшла їх між кущами, а біля них кольорові писанки.

— От де вони, от де мої яєчка, що були на вікні.

Мартуся не тільки не сварила своїх малих улюбленців, але погладила їх та подарувала маленький кошачок. Скільки було радості вранці, коли під церквою біля дівчинки сиділи два зайчики зі своїми писанками.

Мама-заячиха заглядала стривожено через щілинку хатки, що сховалася у садку під листям і кущами ожини. "Смішні діти! Що вони там роблять під вікном великої білої хати? Певне, щось побачили цікавого, бо заглядають і слухають", — думала вона.

За хвилину Ласуня і Сіровушко бігом поспішали стежкою в сад, ховаючи щось під сюртучками.

— Куди ви тікаєте? Я ж вам казала, що це негарно підглядати та підслуховувати! — крикнула їм навздогін.

— Ми не підслуховуємо, це наші вушка такі, що самі слухають! — відповіли зайченята матусі і зникли між квітами

"О, це певне Мартусенька почастивала їх знову солодкою морквою і вони ховаються поміж чудовими туліпанами, де можна спокійно її похрупати", — подумала заячиха. Тим часом Сіровушко вже пильно стругав писальце із пір'ячка, що знайшов на стежці, а Ласуня обережно витягала з-під сюртучка яєчка та ховала їх в траві і зажурено схлипувала: "Де ж ми візьмемо фарби?"

Рисунки Арети Третяк.

Богиня забавки

У 1991 році — такому радісному для України — в 33-му Відділі СУА в Клівленді сталися дві сумні події: відійшли від нас у вічність дві наші довголітні заслужені членки.

23 вересня померла **Стефанія Фур** — довголітня працююча членка Відділу. Народилася Стефанія 17 квітня 1913 року в селі Ременів Львівської області в родині Кіндрата і Євдокії Тисів. Була вона наймолодшою донею в родині. Після закінчення народної школи батьки післали її до жіночої гімназії Сестер Василянук у Львові, яку закінчила у 1932 році. Опісля закінчила педагогічні курси провадження садочків Т-ва "Рідна Школа" і під час вакацій провадила дитячі садочки. Закінчила також курси Т-ва "Сільський Господар" і підготовляла інструкторок для ведення секцій сільських господинь.

Багато років очолювала вона Відділ Союзу Українок у рідному селі, була членкою Т-ва "Просвіта" і організації молоді "Сокіл", брала участь у виставках, концертах і академіях. У 1938 році вийшла заміж за директора районної молочарні "Маслосоюзу" Івана Фура. На жаль, родинне щастя не тривало довго, бо восени 1939 року родина мусіла покинути Україну. Під час мандрівки доля розлучила її з чоловіком, а вона сама перенесла трагедію — втратила двох синів. Але Сте-

фанія Фур була релігійною людиною і дякувала Богові, що їй залишилися дві доні.

Після приїзду до Клівленду включилася до праці 33-го Відділу СУА і радо працювала в суспільній опіці. Стефанія була лагідної вдачі, доброю матір'ю і дружиною та улюбленою бабусею для шістьох внуків.

* * *

3 жовтня відійшла від нас також **Іванна Яремко**, довголітня жертвенна членка 33-го Відділу, колишня голова управи.

Народилася Іванна 5 листопада 1910 року в Добромилі в родині промисловців Василя і Марії Гузар з дому Кравчишин. Батьки виховали своїх сімох дітей у релігійному і патріотичному дусі.

Після закінчення середньої фахової школи Іванна працювала в Добромилщині, усвідомлюючи і організовуючи молодь при Т-ві "Просвіта". Була також членом ОУН і працювала в цій організації підпільно. Друга світова війна змусила родину покинути рідну землю і мандрувати в невідоме. Під час цієї мандрівки родина пережила велику трагедію: під час бомбардування під Віднем загинули дві сестри Іванки. Вона опинилася в таборі Карльсфельд, а опісля у Міттенвальді. Там вона співпрацювала з відомою громадською діячкою Павликовською, організувала робітню шиття і вишивок. Помагала також влаштуватися багатьом воюючим УПА, які опинилися у Німеччині. Переїхавши до Джерзі Сіті, вийшла заміж за Михайла Яремка і прожила з ним щасливо до 1981 року.

Прибувши до Клівленду, включилася до праці в 33-му Відділі СУА ім. Лесі Українки. Працювала в мистецькій референтурі, влаштовуючи різні виставки. Будучи головою 33-го Відділу, придбала для СУА дуже цінну збірку народного мистецтва. З її ініціативи Відділ влаштував у "Самопомочі" мистецьку габльотку. Іванна Яремко завсіди старалася зберігати і популяризувати серед молоді українські традиції.

Зі сумом прощали союзнянки Стефанію Фур і Іванну Яремко. Поклали їм в домовину по грудці рідної землі і разом з численною громадою Клівленду відпровадили на вічний спочинок.

Вічна їм пам'ять!

Марта Сидір,
пресова референтка

Марія Мороз-Сосняк, членка-сеньйорка 119-го Відділу СУА в Йонкерсі, відійшла у вічність 12 грудня 1991 р., на 87-му році життя. Вона вступила в ряди Відділу в перших днях після його заснування. Не хотіла стояти осторонь, байдужа на заклики суспільних організацій, байдужа до долі українських сиріт в Бразилії, Польщі, Югославії. Хотіла нести допомогу всім, хто її потребував. Розуміла важливість ролі, яку відіграє Український Музей на чужині та щедрою рукою слала свої датки. Була великою патріоткою. Скромно та без розголосу у багатьох починах брала участь, завжди можна було спиратися на її фінансову підтримку. Марія Мороз-Сосняк, незабутня членка 119-го Відділу, незгладимими буквами записала своє ім'я в його реєстрі.

* * *

У глибокому сумі 31 грудня 1991 р. громада Йонкерсу відвела на вічний спочинок **Анну Варчак**, членку-сеньйорку 119-го Відділу СУА. А тільки 1 грудня відзначили ми 100-ліття з дня її народження.

У сяві світла вічності, у маєстаті смерті величчя постать Анни Варчак, матері Лесі Крумшин, бабуні Соні і Люби. Справді, зовнішня наявність ніяк не зраджувала величчя духа тієї скромної людини. Її національне усвідомлення, любов до свого народу, її жертвенність були прикладом для всіх, хто її знав, зокрема для нас, союзнянок. Її постать стала символом ідейної громадянки і ми глибоко її поважали. При непересічних своїх здібностях майже до останніх днів життя зберегла звяве зацікавлення біжучими подіями, зокрема в Україні; а традицією у Відділі стало, що з року в рік, у День Матері брала участь в урочистих сходах Відділу деклямаціями творів поетів, що звеличали постать жінки-матері, в тому числі творів улюбленого Шевченка. Оці традиційні сходи, коли ми вшановували нашу сеньйорку, Анну Варчак, залишили у нас, членок, незатерті, незабутні враження. Щойно в цьому році, сотому році її життя, вперше не було її між нами в День Матері. Кволе вже в цей час здоров'я не дозволило залишити порогів хати. Та коли тепер опорожніло місце почесної членки-сеньйорки 119-го Відділу, яке вона протягом десяти років так гідно займала, ім'я Анни Варчак можна буде знайти записане золотими буквами на сторінках його історії.

"НАШЕ ЖИТТЯ", КВІТЕНЬ 1992

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

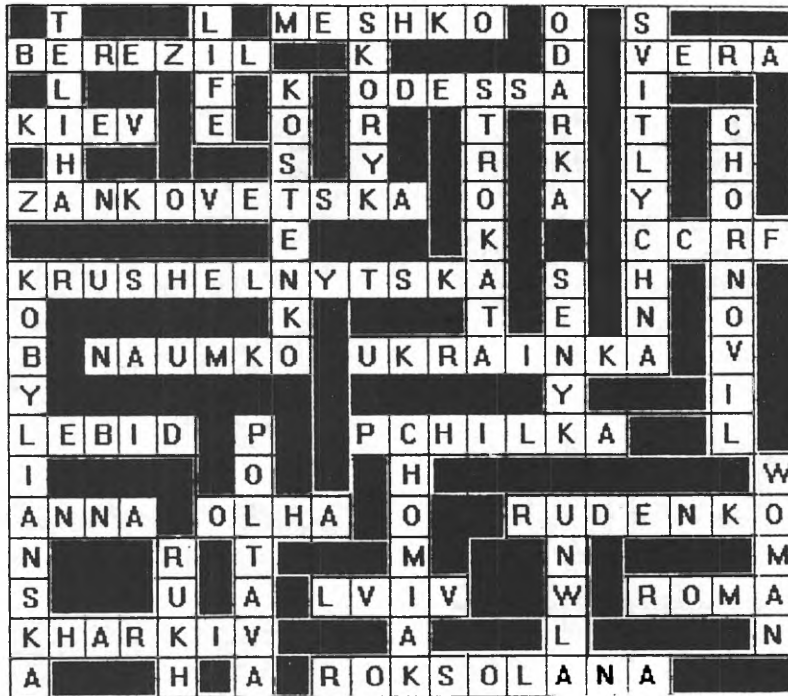
Редакція не приймає матеріялів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде помішувати неввічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508.

Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Fax: (212) 254-2672

ANSWERS TO PUZZLE

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$20.00, half year \$10.00, single copy \$2.00.
COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 20.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 20.00 дол., піврічна 10.00 дол. Поодинокі число 2.00 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 20.00 американських доларів.

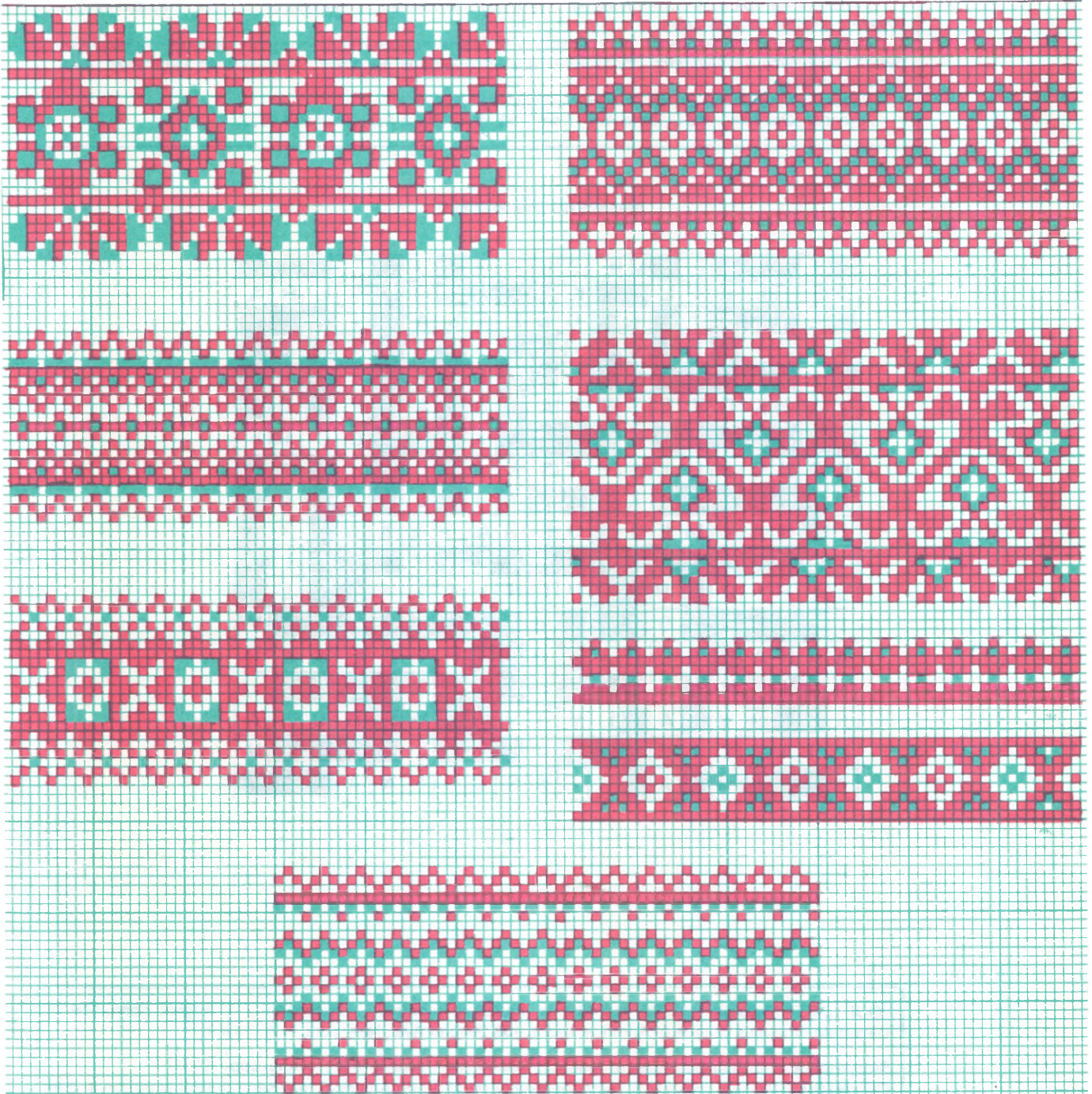
© Copyright 1992 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
FAX (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and
at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Лемківські взори із збірки вишивок Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. 1938 р.
В-во "Українська преса" Івана Тиктора. Вишивати нитками DMC червоними ч. 321, синіми ч.
517. Рисувала Ольга Загородна Трачук.
Designs from Lemko region (Lemkivshchyna). From the collection of the Shevchenko Scientific Society
Museum in Lviv, 1938. Published by Ivan Tyktor's "Ukrainian Press". Embroider with DMC thread red
#321 and blue #517. Drawing by Olha Zahorodna Trachuk.*